

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Sausis — January 13, 1964

5 Nr.

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Absurdas ir
neteisingumas

Kalbėdamas per radiją naujų metų progą, Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis pareiškė:

"Pasaulio įvykių raida vis ryškiau patvirtina, kad sovietų okupacija Lietuvoje yra kartu ir neteisybė, ir absurdas, kad ji nesuderinama nei su teisingumu, nei su sveiku protu. Lietuviai tau tai priklauso ne tik apsisprendimo teisė, kurią šiandien civilizuotasis pasaulis pripažįsta Afrikos tautelėms. Lietuviai tauta turi taip pat teisę atstatyti savo nepriklausomą valstybę, kuri egzistavo, prieš sovietams ją užpuolant ir okupuojant. Yra prieštaringa sveikam protui, kad tuo metu, kada Kenijos žmonės įsteigia savo suvereninę valstybę, trisdešimt ketvirtąją Afrikos kontinentą, Europoje mūsų tauta, kurios valstybinės tradicijos siekia viduramžius ir kuri turi seną aukštą kultūrą, yra smurtu priversta gyventi sovietų okupacijoje ir priespaudoje. Jau vien šito sugretinimo pakanka suprasti, kaip išuliai sovietai tyčiojasi iš pagrindinių civilizacijos dėsnių, iš tarptautinės bendruomenės ir, svarbiausia, iš mūsų tautos teisių bei valios.

Ir taip elgiasi su Lietuva ta vyriausybė, kuri per keturiasdešimt penkerius metus neįstengė savo teritoriją, Rusijoje, sukurti pastovios, žmonių pritarimu palaikomos santvarkos ir dargi nesugebėjo užtikrinti savo piliečiams paprastos juodos duonos kėsnio. Pirkdama dabar Vakaruose grūdų už vieną bilijoną dolerių, sovietų vyriausybė tuo pati paliudija komunizmo kaip socialinės ir ekonominės sistemos bankrotą. Kad šitokia vyriausybė laiko mūsų kraštą okupuotą ir lygiu būdu engia visą eilę kitų Europos kraštų, yra taip pat absurdas bei neteisybė, kurie sudaro gėdingą dėmę Europos istorijoje ir politikoje. Pirmiausia gi sovietų okupacija yra neužgyjama žaizda mūsų tautos kūne, neleidžianti jam sveikai, normaliai plėtotis. Kelti prieš tai balsą, neprieštinti, kad garbingas Lietuvos vardas būtų, kaip to siekia sovietai, išdildytas iš tarptautinio gyvenimo, priminti pasauliui, kad reikia rūpintis ne tik laisvės suteikimu Naujosios Gvinėjos žmonėms, bet ir tokių senų Europos kraštų, kaip Lietuva, nepriklausomybės atstatymu -- yra mūsų, užsienio lietuvių suprantama pareiga ir svarbiausias uždavinys. Dirbdami užsieny Lietuvos laisvės bylai, mes nesiekiamo gauti sau kokių pirmenybių ar valdžios būsimoje nepriklausomoje Lietuvoje. Mes tenorime, kad lietuvių tauta vėl pati valdytų savo laisvame krašte ir kad mes būtume to krašto laisvais eiliniiais piliečiais.

Mes tikime, kad tautų ir atskirų žmonių laisvės troškimas, sveikas protas ir paprastas sa-

'JUDRIOS' POLITIKOS BELAUKIANT

ARTĖJĄ RINKIMAI VERČIA GRIEBTIS INICIATYVOS UŽSIENIO POLITIKOJE, KAD IŠLAIKIUS TAIKOS IŠGELBĖTOJO AUREOLĘ. — JOHNSON KALBINĖJO VOKIEČIUS GRIEBTIS INICIATYVOS VOKIETIJOS IR BERLYNO KLAUSIMO IŠSPRENDIMUI, SPEKULIUOJANT, KAD JI GALI BŪTI ĮDOMI IR SOVIETŲ SĄJUNGAI.

Vytautas Meškauskas

Velionis J.F. Kennedy į šių metų lapkričio mėn. rinkimus rengėsi išeiti su taikos ir gerbimo išgelbėtojo aureole. Jo vietoje atsistojęs L.B. Johnson laikosi tos pačios politikos. Jei JAV ūkinė būklė yra neblogo, administracijai nepriklauso už tai ypatingas kreditas, nes praktiškai ji nedaug ką padarė, kad ūkio raidą paspartintų. Numatytas mokėsių sumažinimas per kongresą pereis tik šiais metais. Nors dirbančių skaičius ir peržengė 70 milijonų, bedarbių -- virš 4 milijonų -- skaičius liko pastovus, siekias 5-6 % dirbančiųjų. Tačiau LBJ galės aiškinti, kad be dabartinės administracijos būtų buvę blogiau. Kiek kebliau su taikos išgelbėjimu. Apie Kubą bus daug kalbama rinkiminėse diskusijose. Ir nors Johnsonas asmeniškai už susidariusią būklę nėra tiesiogiai atsakingas, situacija toje saloje nebus užskaityta už kreditą. (Nebent N. Chruščiovas už nuolaidas kitur demonstratyviai prieš pat rinkimus atšauktų dalį savo kariuomenės iš Kubos. Tokia galimybė yra linkniuojama politiniuose sluoksniuose.)

Bet jei Kuba paliks maždaug toje pačioje padėtyje, Johnsonui skubiai reikalingas kitas laimėjimas užsienio politikos laukiose. Kur? Atrodo, kad Johnsonas galvoja apie Vokietijos frontą. Apie tai rašė paskutinės savaitės magazinas Time (sausio 10 d.) ir Der Spiegel (sausio 8 d.).

Kai Vokietijos kancleris L. Erhardas išlipo Frankfurto aerodrome iš lėktuvo, pereitų metų pabaigoje jį atskraidinusio iš LBJ farmos Texase, ministris Heinrich Krone pasiteiravo, kaip jam sekėsi. "Es war gut" -- storoku balsu atsakė optimistiškas storulis Erhardas.

Į tą patį klausimą, patiektą užsienio reikalų ministerijos gen. sekretoriaus Rolf Lahr kiek vėliau išlipusiam užs. reik. ministrui Gerhardui Schroederui,

visaigos jausmas ilganiui turės priversti prie tarptautinės tvarkos atstatymo, tai yra, prie neteisėto bei absurdiško sovietų viešpatavimo svetimuose kraštuose pašalinimo. Ligi tai įvyks, mes nenusostome gyny Lietuvos teisės į laisvę, kurią jai neigia Sovietų Sąjunga, bet pripažįsta visas civilizuotasis pasaulis".

atsakymas buvo daugiau skeptiškas: "Na ja..."

Tuo tarpu, kai Erhardas džiaugėsi užmegstamu draugišku asmeniškumu su nauju JAV prezidentu, jo užsienio reikalų ministris Schroederis, judrios politikos šalininkas, būkštavo, kad nauji metai atneš daugiau 'judrumo' negu jis pats ir vokiečiai norėtų. Ką gi pasakė Johnsonas Erhardui?

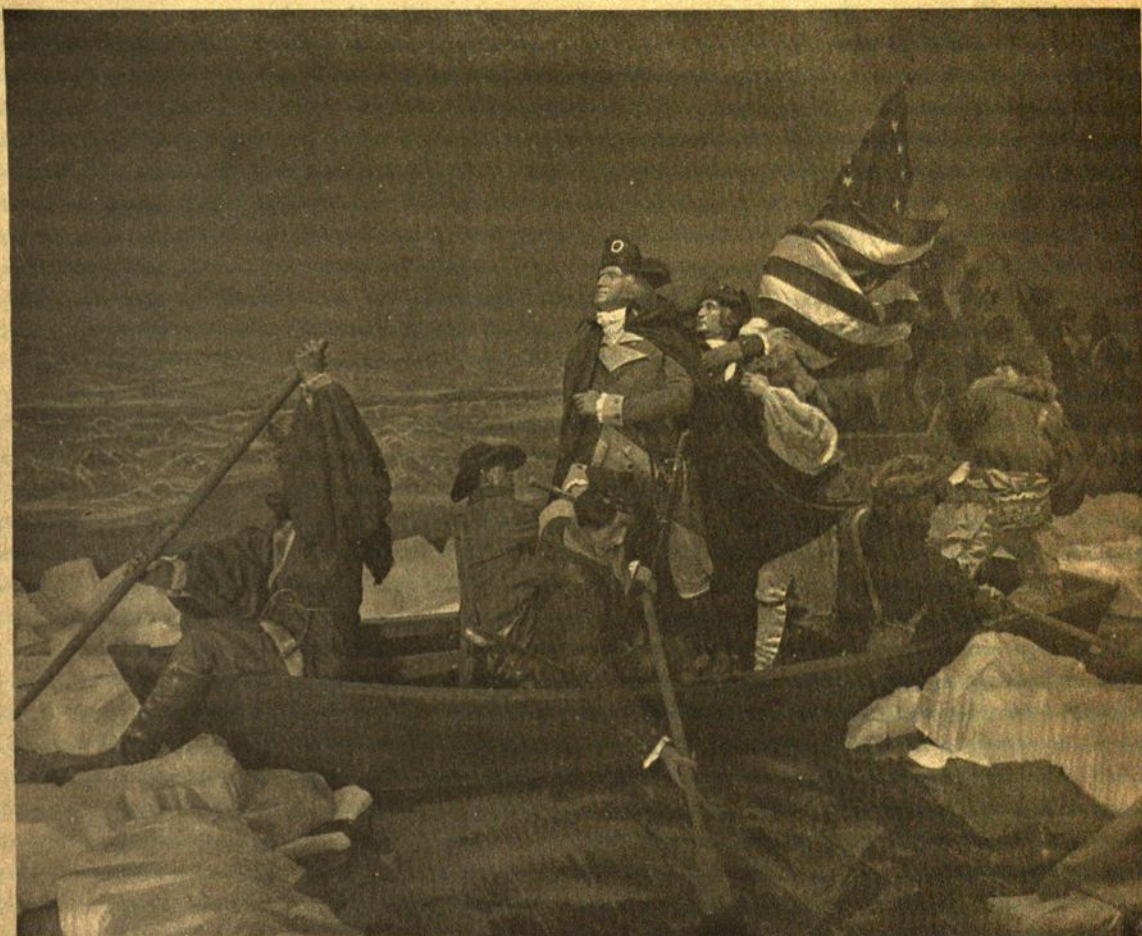
Der Spiegel: "Jungtinės Amerikos Valstybės nori šaltojo karo pabaigos, ir būtent kartą ant visados." To esą galima susilaukti, jei frontai būtų pralaužti Vokietijos ir Berlyno problemose. Amerikiečių prezidentas užtat raginęs vokiečius ieškoti tam kelių, nevengiant kontaktų su rytiniu Berlynu.

Time: Johnsonas atvirai pasakė Erhardui, kad jis nenori klausyti pamokslų apie komunistų pavojų. Amerikiečiai jį suprantą nebologiau už vokiečius. Jis priminė Erhardui apie baimės riksmą iš Vakarų Vokietijos, kai tik paminimos galimybės apie pašnekestį su sovietais Berlyno klausimu. Jis (Johnsonas) ragino Erhardą persvarstyti Vokietijos susijungimo problemą ir padaryti savų sugestijų.

Kaip matome, abu paprastai gerai informuoti savitais būdais, iš spaudos išėję tą pačią dieną, pranešė maždaug tą patį. Pirmasis iš amerikiečių, antrasis iš vokiečių šaltinių. Vokiečiai yra raginami griebtis iniciatyvos. Tačiau taikai, kaip ir vestuvėms, reikalingas partneris. Ką į tai, 'mielasis' Nikita Sergejevičius?

Bendras įspūdis yra toks, kad ir Nikitai būtų neprošalį užsidėti taikos išgelbėtojo aureolę, nors jis ir neturi priešrinkiminių rūpesčių. Laimėjimas užsienio politikoje Chruščiovui padėtų susitvarkyti su vidaus ir ūkiniais sunkumais. Už tat jis turėtų būti daugiau ar mažiau "sukalbammas".

Iš kitos pusės, bet kokia vokiečių iniciatyva susilauks nemažai opozicijos užsieniuose ir namuose. De Gaulle yra pažįstomas, kad su sovietais dar per anksti kalbėti, Europa turinti anksčiau pati glaudžiau apsigūgti. Tos pačios nuomonės yra ir maždaug pusė Vokietijos krikščionių demokratų frakcijos. Čia manoma, kad reikia vengti bet kokių platesnių kalbų ir kontaktų su rytų vokiečiais, nes tai tik veda prie Rytų Vokietijos pripažinimo. To-

Skulptoriaus P. Vaškio sukurtos figūros Philadelphiaus Vaško Muziejuje -- George Washington peržengia Delaware upę.

LIETUVIS IŠ VAŠKO KURIA
MUZIEJUJE AMERIKOS ISTORIJĄ

kio nusistatymo priešininkai teigia, kad Rytų Vokietija vienaip ar kitaip vis tiek egzistuoja. Tiesa, ji veikia pagal Maskvos direktyvas, tačiau jei sovietams parankiau, nors ir savo presužo sumetimais, kad Rytų Vokietija savo pačios vardupadarytų vienokių ar kitokių sovietų padiktutos politikos pakeitimui, kodėl to kelio nepabandyti? Tai ir yra visos 'judrios' politikos aktinas!

Jei teoriškai galima sugalvoti įvairius tokios politikos variantus, praktiškos patirties iki šiol turima nedaug. Per Kalėdas vakarų berlyniečių įsileidimas į Rytų Berlyną buvo susijęs su sąsietos padėties įteisinimu. Dabar eina dirvos zondavimas tos praktikos pratęsimui. Buvęs kancleris Adenaueris dėl to yra labai pesimistiškai nusiteikęs. Jo žodžiais: "Aš seniai bijojau, kad dėl žmoniškų sumetimų (leidimu pasimatyti su gimine) bus atsisakyta politinių principų".

'Judrios' politikos šalininkai į tai atsikerta, kad taip geriau, negu tuščiai verkti prie Berlyną skiriančios sienos, kaip kad žydai verkė prie sugriautos Jeruzalės sienų. Jei toks leidimas lankyti gimines bus pratęstas, o Chruščiovas turės tam intereso, Vakarų Berlynas žada kai ką daugiau "principinio" išsiderėti. Mat, per Kalėdas, das leidimus vykti į Rytų Berlyną išdavinėjo Rytų Vokietijos pašto valdininkai, atvykę į Vakarų Berlyną. Dabar iš Vakarų Berlyno pusės siūloma, kad prašymus leidimams ir pačius leidimus priimti ir išduoti Vakarų Berlyno policijos ar pašto įstaigos, kurios pačios prašymus persiųstų į Rytų Berlyną ir iš ten gautų leidimus, nes praktiškai Rytų Berlyno įstaigos jau dabar susidarė kartoteką, įrodančią giminytės ryšį ir ją galės toliau vadovautis be asmeniškų apklausinėjimo. Tokiu būdu Rytų Vokietiją leidimų išdavimo biznyje Vakarų Berlyno teritorijoje ateityje atstovautų ne gyvi Rytų Vokietijos valdininkai, bet tik pašto... maišai, į kuriuos bus sudėti prašymai! Komplikuota, ar ne?

P.S. Kaip sunku su sovietais derėtis ir pasiekti kokio nors susitarimo, iš kurio jie neišeitų truputį daugiau laimėję už derybų partnerius, parodo vakariečių susisiekimo su Berlynu istorija. Maršalo Žukovo žodiniu susitarimu su gen. Clay sovietai gavo susisiekimo su Ber-

(Nukelta į 2 psl.)

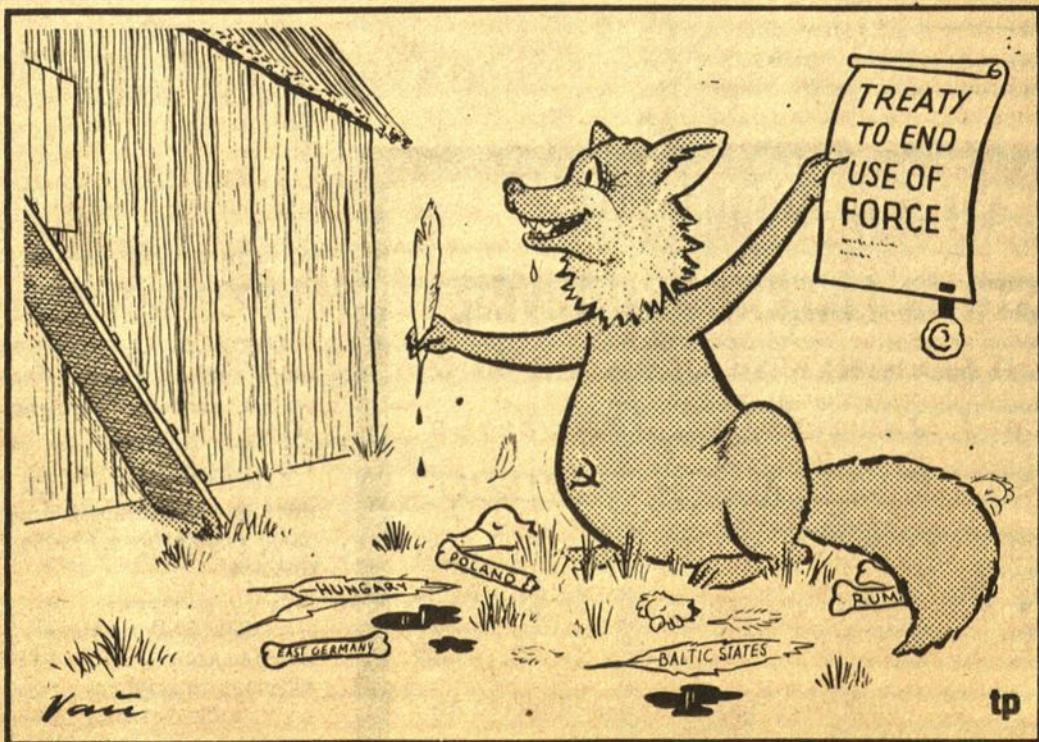
pačios figūros skulptoriaus yra sukurtos iš gipso, o paviršius padengtas vašku. Vaškas nėra nudažytas iš paviršiaus, bet reikiama odos spalva yra įlieta į vašką. Taigi darbas yra didelis, nes reikia padaryti netik

figūrą, bet ir parinkti pozą, vaizduojančią tam tikrą veiksmą ar charakterį. Pats muziejus yra privačių asmenų valdomas, kurie iš keletos kompanijų ir skulptorių parinko P. Vaškį, kaip geriausiai sukurusį Benj. Franklino skulptūrą. Skulptorius jau dabar turi pasiūlymų įrengti panašius muziejus kitose vietose.

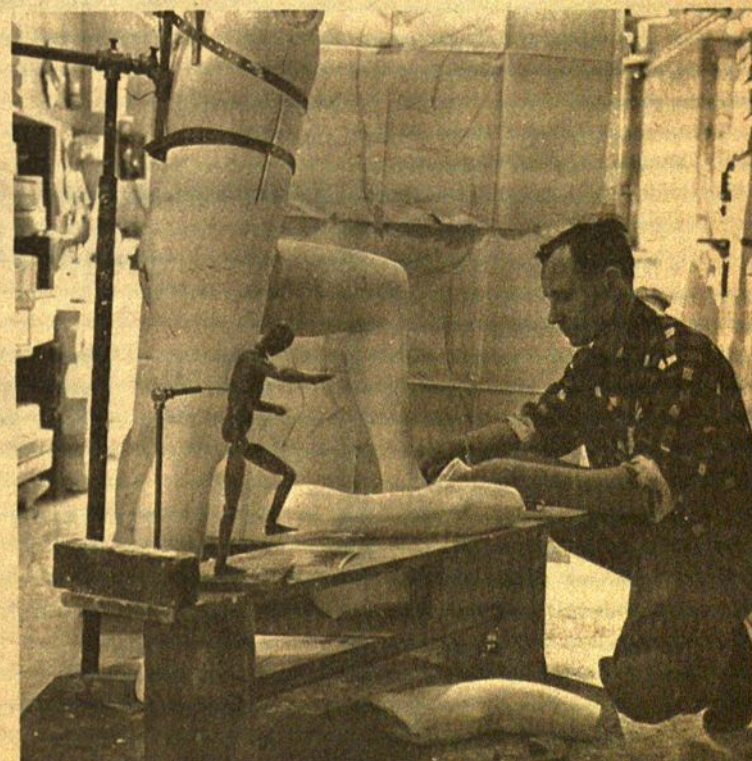
Skulp. P. Vaškys yra gimęs 1921 sausio 1 d. Mosėdyje, Kretingos apskr. Kauno Meno Mokykloje studijavo skulptūrą ir keramiką. Nuo bolševikų pabėgęs į Vokietiją, karui baigiantis slapta atsirasęs Italijoje, studijavo Florencijos Meno akademijoje ir 1948 m. baigė Romos Meno Akademiją. Dalyvavo eilėje parodų, o Italijoje Jaunų Dailininkų Internacionalinėje parodoje laimėjęs pirmą vietą už kūrinį "Moteris po Kryžiumi".

Į Ameriką skulptorius atvyko 1949 m. ir po daugelio vargų ir įvairių darbų, dabar gyvena Philadelphiaus užmiestyje. Turi prietaikomosios keramikos ir skulptūros dirbtuvę ir mokytojauja Philadelphia Museum College of Art. Linkime mūsų skulptoriui sėkmės jo darbuose ir Lietuvos vardo garsinime.

P. Mitalas

- Matote, draugai, aš sutartį pasirašau savo krauju!...

Skulptorius P. Vaškys savo studijoje darbo metu prie figūrų kūrimo.

PASKUTINĖS MUSSOLINIO GYVENIMO DIENOS (5)

LEISKIT MAN PASILIKTI SU MUSSOLINIU...

-- Galite nuleisti rankas, -- pasakė Dongo miestelio burmistras dr. Giuseppe Rubini, nerodydamas Mussoliniui jokios paniekos.

Duče tylėdamas nuleido rankas. Po vokiškų apšauktų jis buvo apsirengęs milicininko uniforma, kol atvyko dr. Rubini, Mussolini, buvęs Italijos valdovas, turėjo stovėti su iškelto rankom.

-- Nebijokite. Jums nieko blogo neatstiks.

Dusliu balsu duče atsakė.

-- Aš pažįstu Dongo, čia gyvena puikūs žmonės.

Partizanai nusivedė jį į Dongo savivaldybę. Praeidamas pro vokiečių karininkus, jis nusukogalvą ir sumurmėjo:

-- Jie dar kartą mane išdavė. Savivaldybėje jis numetė ant žemės vokišką apšauktą ir partizanams atidavė savo revolverį.

Greit ten susirinko būrys žmonių. Visiems buvo įdomu pamatyti garsųjį belaisvį. Kažkas jam pasiūlė kėdę. Žmonių žvilgsniuose buvo daugiau žingeidumas negu neapykanta. Vienas net atnešė karštos kavos puoduką, kurį duče išgėrė neatsikvėpdamas.

Žmonės pradėjo iš visų pusių jam stovėti klausimus, lyg jis būtų rinkiminėje kampanijoje.

-- Kodėl tu paskelbei karą?

-- Aš buvau priverstas tai padaryti. Vokietijos ambasadorius du kartą per dieną ateidavo pas mane kaltindamas, kad Italija

buvo išdavikė 1869 ir 1915 metais... Jis mangrasino. Pagaliau, įkyrėjo ir manydamas, kad karas bus trumpas aš pasidaviau Hitlerio spaudimui.

-- Kodėl nebandoi susitarti su Prancūzija ir Anglija?

-- Aš viską dariau tam atsiekti.

Ir Mussolini paaiškino bandymus susitarti su Leonu Bliumu, bet Anglija jam sukiudžiusi.

-- Kodėl tu panaikinau laisvę?

-- Tauta tam pritarė. Juk buvo du plebiscitai. Abu kartu man buvo patikėta pilna valdžia. Aš visad turėjau tautos pritarimą.

-- Kai tu pamatėi kur kryps ta karas, kodėl nebandoi derėtis su sąjungininkais?

-- Tam aš turiu pasiteisinimą.

-- sušuko Mussolini, suduodamas per išsiptusį portfelį ir atidaręs parodė didelius vokus. Arčiau stovėję tvirtina matę ant jų užrašą "Mr. Winston Churchill".

Žmonės, kurių savivaldybėn prisigrūdo minia, nenustojo klausinėję. Po dviejų valandų buvo sutarta, kad Mussolini naktį pra-

leis Gerasino muitinės kareivinėse, kur buvo saugiau. Kadangi jau buvo vakaras ir šalta, vienas partizanų padavė Mussoliniui užsimesti jo turėtą vokišką apšauktą. Bet Mussolini atsisakė priimti.

-- Tegu prasmenga žemėn vokiečiai! Aš nenoriu matyti net jų uniformos!

Kažkas jam atnešė civilinę apsiaustą ir užmetė ant pečių. Važiuojant per aikštę jis pamatė moterį, kuri veržėsi iš partizanų grupės. Tai buvo Clara Petacci.

Kareivinėse viršininko kambaryje Mussolini paliko vieną su brigadieriu Buffelli. Staiga Mussolini paklausė muitininko:

-- Kodėl jūs mane areštavote?

-- Atsiprašau, mes jūsų neareštavome, tik sulaikėme.

-- O kodėl mane sulaikėte?

-- Dėl to, kad jūs esate italas, ir mes nenorime, kad italai vyktų į Vokietiją bereikalingai žūti...

Mussolini vaikščiojo kurį laiką po kambarį, paskui iš naujo paklausė:

-- Kuo jūs mane kaltinate?

-- Nieku, -- atsakė muitininkas, -- tik tuo, kad jūs pastatėte mus į tokią padėtį, kokioj dabar esame. Paskelbėte karą, kurio italai nenorėjo ir žinojote, kad Italija jam nebuvo pasiruošusi.

-- Tai netiesa. Tauta norėjo karo ir pats karalius paskelbė. Jie dar ilgai diskutavo. Mussolini pradėjo nerimauti dėl savo likimo. Apie dešimtą valandą brigadierius jam atnešė vakarienę. Pagaliau 11 val. Mussolini pasiūlo pavargęs ir brigadierius nuvedė į kambarį, kur jam buvo paruošta lova. Išėidamas, išlauko užrakino.

Tuo metu Clara Petacci, partizanų laikoma Dongo miestelyje maldavo, kad jai būtų leista pasimatyti su Mussoliniu. Vieną dieną ji net puolė ant kelių.

-- Būkit geri, aš jus maldauju, leiskit mane. Jis tikrai manęs reikalingas.

Pedro nusileido ir liepė jai sėsti į vieną automobilį, o pats pirmą išvyko į Gerasino, kur buvo uždarytas Mussolini.

Po pusvalandžio išvažiavo ir Clara Petacci. Bet už miestelio susitiko su priešais važiuojančiu automobiliu. Abiejų automobilių vyrai išsokę pradėjo kalbėtis ir Clara išgirdo keletą kartų tariant Mussolini vardą. Tuo pačiu metu ji pamatė išlipant iš automobilio žmogų, kurio galva buvo suraišyta tvarsčiais. Clara tuoj pažino Mussolini ir pribėgusi sušuko:

-- Labas, Ekscelencija!

Šis nustebo:

-- Kaip, jūs irgi čia, ponai?

Kas atsitiko? Atrodė, kad vietiniai rezistentijos vadai išsiganė ne galimo fašistų užpuolimo, bet komunistų. Gen. Cadorna būk davęs įsakymą Mussolinį pervežti į "saugią vietą", kur jo nesurastų komunistai ir galėtų sušaukti atvykstant amerikiečių. Vos tik Mussoliniui užmigus, atvykęs Pedro jį prikėlė ir išsivežė, aprišęs galvą tvarsčiais, kad kas kelyje neatpažintų.

Abu automobiliai pasuko į Come, kur Cademartori pramoninio ūkyje turėjo pasislėpti, bet neprivažiavus išgirdo susišaudymą ir, nežinodamas kas ten yra, Pedro davė įsakymą pasukti kitu keliu.

Tikrumoje išlaisvinimo Komitete dalykai nesivystė taip paprastai.

-- Aš apsvarsčiau pasekmes Italijai, -- rašė vėliau gen. Cadorna, -- jei sąjungininkai pagautų Mussolini ir suruoštų jam teismą. Tai būtų Italijos politikos teismas už paskutiniuosius 20 metų, kas mums nebūtų naudinga. Tokiu atveju sunku būtų atskirti tautos atsakomybę nuo vado. Tad jokių atvejų aš nebūčiau atidavęs Mussolinio teisti ir bausti sveitimiesiems.

Kai tūlas Walter Audisio, komunistų partizanas, pulkininku Valerio beisvadinas, prisistatė gen. Cadornai informuodamas, kad turįs įgaliojimą nuvykti į vietą ir įvykdyti teisingumą Mussoliniui, generolas nieko nedarė sukludyti tai "misijai". Jis išrašė dokumentą:

"Milanas, 1945 m. balandžio 28 d. Pulk. Valerio yra italų karininkas, priklausęs Comandante Generale del Corpo Volontari della Libertà. Jam Tautinio išlaisvinimo Komitetas yra pavėdęs misiją Come provincijoje ir turi teisę ten laisvai važinėti suginkluotais palydovais."

Gavęs tokį dokumentą Valerio išvyko į Come, kai Pedro su savo belaisviais pasuko kitu keliu.

Kitame numeryje: CLARA PETACCI KRITO PIRMOJI...

VAKARIEČIAI NERIMAUJA DĖL ATEITIES

VYT. ALSEIKA

Dirvos korespondentas

V. Vokietijoje

Saugokimės iliuzijų, žvelkime realiai į įvykius -- štai kas mus privalėtų lydyti per išstisus 1964 metus. Praėjusieji metai nebuvo sėkmingi nei Vakarams, nei Rytams, jie neatnešė laimės nė vienam iš mūsų. Tai buvo žmonių katastrofų, gamtos nelaimių metai. Politiniame gyvenime žlugo kai kurios iliuzijos ir kai kurie žmonijos mintytojai jau mus įspėja -- nebūkime iliuzijų vergais! Šį kartą pažvelkime, ką apie praejusius nesėkmingus metus ir naujųjų perspektyvas kalba plačiame pasaulyje žinomas ekonomistas, drauge ir kritiškas mintytojas -- Šveicarijoje, Ženevos mieste gyvenęs prof. Wilhelm Roepke.

Prezidento Kennedžio mirtis -- apie ją pirmiausia kalba kiekvienas apžvalgininkas. Tai buvo nepaprastas įvykis ir šiuo atveju Roepke teigia, kad į istorijos tėkmę yra įsibrovęs vienas dalykas -- tai neapskaičiuotų, nenumatytų dalykų paradas. Jautoji tragiška mirtis mus versta būti kiek kuklesniais, juo labiau kai įvairūs apžvalgininkai pasinešę vaidinti artimos ateities pranašus ar sėjikus. Mes niekas nežinome savo likimo! Staigus širdies priepuolis, tai vėl kokio nepilnapročio peilis, staiga į šoną pasukta automašina, ar vienu pirštu paspaustas šautuvo gaidukas ir... jau grįžta visas kortų namelis.

Reikia žvelgti realiai į įvykius ir savęs neklaidinti įvairiomis iliuzijomis -- tai vienas šveicarų profesoriaus teiginys. Jis nurodo, kad negalime nuslėpti fakto, jog žuvęs prezidentas mirdamas mums paliko blogą palikimą. Argi galima tikėti, kad komunistinis tigras jau bus pavirtęs nekalta eriu. Priešingai, komunistinis pavojus pasauliui yra padidėjęs ir net daugiau, negu įsivaizduoja eilinis pilietis, kurį jau suspėjo užliūliuoti propaganda apie taikingą sambūvį, pasirašytas susitarimas dėl atominių bandymų sustabdymo ar perdėtos viltys dėl konflikto sovietų - kinų šeimos nesutikimuose.

Taip, niekas neneigia, kad Kennedžio energingos laikysenos dėka Kubos konflikto atveju buvo išvengta atominio karo pavojaus. Tačiau tarptautinis komunizmas kaip tik sustiprėjo. Paminėkime keletą vadinamų jautriųjų vietų: Kuba virto dar svarbesniu centru infiltruoti visai Pietų Amerikai, Berlyno siena -- nesugebėjus sustabdyti jos pastatymo, Berlynas virsta laisvės sala, Pietryčių Azija -- klausimas, ar pavyks ją išlaikyti. Didelis klausimas ar propaganda paremtas perversmas pietiniame Vietname prisidės prie sustiprinimo pasipriešinimo komunizmui. Vakarų kraštai ir toliau jaučia į juos iš Rytų daromą spaudimą, Kongo toliau stebime augantį chaosą, pagaliau, Italijoje -- pasukusioje į kairę, jau galime įžvelgti sunkiai apskaičiuojamus pavojus.

Tai vis pavojai Vakarams ir tai iš dalies -- Kennedžio užsienio politikos nelemtas palikimas. Tiesa, Vakarų laimėjimų balansas tektų įrašyti komunistinio bloko nusilpimą ūkio srityje. Šis nusilpimas daugiausia reiškėsi ūkio srityje, kuris -- Vakarų paguodai -- drauge sudaro ir visos sistemos nusilpimo pagrindą.

Kad Vakarai yra vidiniai nusilpę, ryškiausiai pavaizduoja jų pasirengimas skubėti komunizmui į pagalbą ir jo ūkio sunkumus sušvelninti. Sovietus bei jų satelitus įgalinus Vakaruose įsigyti kviečių atsargas. Vakarų argumentai, pagal šveicarų profesorį Roepkė, vargiai įtikinami ir mažiausiai įtikina teigimas, kad kviečiai parduodami grynai žmoniškumo sumetimais -- tuo tarpu kaip tik yra nežmoniška prailginti nežmoniško režimo gyvenimą.

Ir vėl, tartume, "prašauta pro šikšnelę", nes Vakarai nesugebėjo suprasti, kad tikintis komunistinio pasaulio silpnumas kaip tik sudaro vieną reikšmingiausių bei efektingiausių Vakarų ginklų. Jei Vakarai to ginklo atsižada -- jų žygiai gali būti laikomi kapituliavimu.

Tiek prof. Roepke. Pasižvalę europinėje spaudoje, rasime ir daugiau nuomonių ir jos visos pirštu nurodo į Vakarų padarytas bei tebedaromas klaidas. (Reikia suprasti, kad ir buvusioji poros metų JAV politika bus aiškiai prisidėjusi prie to Vakarų nepasitikėjimo savimi, komunistinio pavojaus neįvertinimo ir... keisčiai atrodančio skubėjimo atitiesi komunistinį pasaulį apnikusias nelaimes).

Stebėjome 1963 metus ir galime tarti: pergyvenome pasaulio istorijos postūpius, matėme, kaip iš naujo ir naujose vietose perstatinėjamos gairės. Taip, metai nebuvo nei laimingi, nei sėkmingi Vakarams, jie buvo kai kuriais požiūriais nesėkmingi ir Rytams, tačiau esmėje nesumažinę jų potencialo bei Vakarams pragaistinių tikslų pastovaus siekimo. Su galiesčiu žvelgėme į praėjusius metus, bet į naujuosius žiūrime su dideliu nerimu ir dar kartą vis pamirštame, kad visi esame atsidūrę didelėje ir pavojingoje krizėje. Tai neliečia nei žemės drebėjimų, nei kitų nelaimių ar katastrofų. Tai liečia Vakarų nepajėgumą, silpnumą ir krizės reiškinius.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 17 - 19 D. Lietuvių Slidininkų Klubas išvyka į Cabbagetown, Mich.

SAUSIO 18 D. 6 v.v. Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos vakaras Jaunimo Centre.

SAUSIO 18 D. Chicago Lietuvių Operos koncertas - balius Keyman's Klubas salėje.

SAUSIO 18 D. Melrose Parko Lituanistikos Mokyklos vakaras Shorp Memorial salėje, 36th Ave., Melrose Park.

SAUSIO 18 D. Šokiai ruošiami Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos B. Pakšto salėje.

SAUSIO 18 - 19 D. Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos vyrų krepšinio pirmenybės Marquette Parko salėje.

SAUSIO 19 D. Lietuvių Suvalkiečių Draugijos vakaras Hollywood salėje.

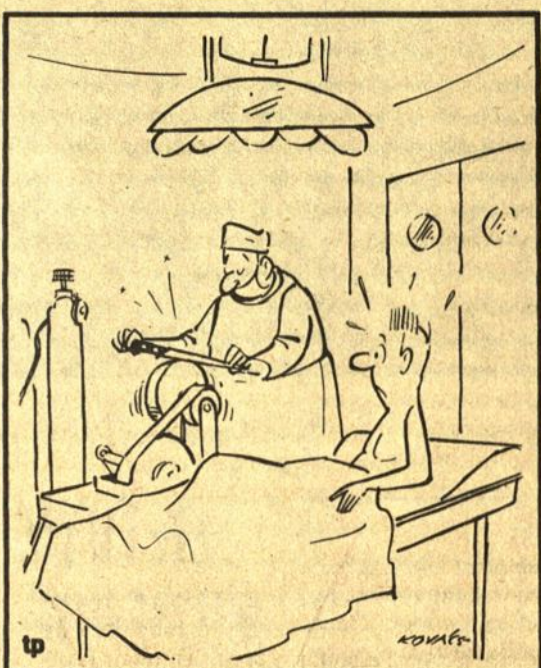
SAUSIO 22 D. Lietuvių Suvalkiečių Draugijos metinis susirinkimas Hollywood svetainėje.

SAUSIO 25 D. 7 v.v. tradicinis Chicago Lietuvių Inžinierių ir Architektų balius The Drake viešbutyje, Lake Shore Dr. ir Michigan Ave.

SAUSIO 25 - VASARIO 2 D. Dail. Algirdo Kurausko kūrinių paroda Čiurlionio galerijoje, Ruošia Korp! Gintaras.

SAUSIO 26 D. 3 val. p.p. Lietuvių Istorijos Draugijos metinis narių susirinkimas, 5746 So. Justine Ave.

SAUSIO 31 D. 8 val. vak. Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyriaus susirinkimas -- Dr. Johno Valaičio paskaita "Automatizacijos socialinės problemos" K. Dirksio svetainėje, 4500 So. Talman.

Be žodžių...

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! Kviečiame pradėti taupyti PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAZNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. CHATEAU GIBEAU 3 Star Cognac.....	5th	\$4.98
2. V-S-O-P Brand, Import. from Germany	5th	\$4.69
3. Imported Polish Wines.....	5th	\$1.49
4. AMBASSADOR VERMOUTH dry or sweet.....	5th	\$.98

5. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška	5th	\$3.98
6. VODKA 80 proof.....	5th	\$2.98
7. CHIANTI Imported Wine, full Cut.....	5th	\$.98
8. Zeller Shwarze Katze Wine.....	5th	\$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

TAI DALIS MŪSŲ UŽSIENIO POLITIKOS

I Dirvos redakciją vienas po kito ateina laiškai besiteiraujant kur ir kokių knygų būtų galima gauti angliškai rašantiems moksleiviams, pasirinkusiems mokykloje temas, liečiančias Lietuvą, jos kultūrą ar istoriją.

Ne toks jau didelis darbas į tuos malonius širdžiai laiškus atsakyti, tik jau su ta literatūra -- anglų kalba -- kiek striukiau. Tiesa, moksleivių, ne studentų, rašiniams gal dar ir nereikalingos išsamesnės studijos ir gausingesnė medžiaga, tačiau tokiais atvejais tą medžiagą rekomenduojant pasigendama didesnio pasirinkimo.

Tokiems reiškiniais plintant kyla reikalas turėti angliškai išleistų lietuviška tematika knygų katalogas. Tokiais, kaip minėta, atvejais jis pritrūktų besiteiraujantiems pasiūsti. Be to, būtų naudinga pasiūsti visų mokyklų vadovybėms, kad reikalui ištikus, tiek mokytojai tiek ir mokiniai turėtų po ranka gražiai paruoštą katalogą. Jo įžangoje gerai būtų žodis apie lietuvių kalbą, istoriją ir kultūrą, panašus į J. Bačinio išleistą Thurstono brošiūrėlę.

Tai nėra nei pasaulio santvarką, nei jos politiką perstatinėjantis darbas. Gal todėl jis kai kam ir atrodo "prastu darbu". Bet šitokių "prastų darbų" kaip tik daugiausia pasigendame. Tai kaip tik būtų dalis mūsų "užsienio politikos", kurioje užtikrintas laimėjimas. Toje srityje pralaimime, kai esame per daug jau užsienė žinomų dalykų aiškinimu savo tautiečių ratelėje.

Sutikime, kad yra daug darbo ir savame bendruomeniniame "ghete". Tačiau turėtume neužmiršti ir tų sričių, kurios pačios prašytė prašosi atidaryti langą į lietuviškuosius aruodus, kuriais viens kitam giriames, o parodyti nedaug kas belieka.

Tenka įsidėmėti faktą, kad šiandien aukštuosius mokslus baigia eilės filologijos ir socialinių mokslų daktarų, įsispecializavę svetimų kalbų srityse. Ne vienas jų yra išstudijavę ir išmokę Hindu-Uru, Swahili ir kitokias kalbas. Reikia taip pat ypatingą dėmesį atkreipti į tą faktą, kad šiandien Amerikoje svetimų kalbų mokslui krepšiamas ypatingas dėmesys. Tai vyksta ne "mokslo dėl mokslo" tikslais, bet todėl, kad gyvename laikotarpi, kur susisiekimo greičiai ir technika pasaulį tiek suartiną, kad įvairių tautų santykiuose kalbų ryšys pasidarė būtina priemone. Vien anglų kalbos mokėjimas nebesudaro tos garbės ir pasididžiavimo, kuriuo taip neseniai buvo puošiamasi.

Kiek toje besikeičiančioje situacijoje ekspansijos parodė lietuvių kalbos reprezentantai, yra atskiras klausimas. Bet dar ne vėlu tuo reikalu parodyti daugiau iniciatyvos, tuo labiau, kad Amerikos aukštųjų mokyklų programose kas kart didesnis dėmesys kreipiamas į t.v. "neglected" kalbas. Tas apleistų ar užmirštų kalbų klausimo kėlimas turėtų ir mūsų reprezentacijai suteikti vitaminų gyvesniam ir judresniam "pajudėjimui".

Pretenzingai pavadinta -- "Dvidešimties metų kova dėl Lietuvos nepriklausomybės" -- bet kukliai atrodanti Vliko angliškai išleisti 150 puslapių knyga jau suaktyviniame Vliko posėdyje buvo kiek pakritikuota. Kuriems galams, esą, reikėjo uždėti tą iškabą: "Supreme Committee for Liberation of Lithuania" -- apgailėstavo vienas to paties "Supreme Committee" narys. Tokia "iškaba" uždedanti knyga propagandinės literatūros antspaudą ir uždaraanti jai kelią kaip tik į tuos sluoksnius, kuriais mes turėtumėm būti labiausiai suinteresuoti, bet kurie propagandos nėra į rankas neima. Kritikas, knygos dar neskaityęs, sakėsi tikintis, kad joje turėtų būti labai vertingos medžiagos, todėl, esą, reikėjo jos viršelyje dėti ne Vliko, o kokį nors imponuojantį autorius vardą, kad būtų, pavyzdžiui, doktoras toks ir toks iš tokio ir tokio universiteto.

Pasirodo, kad tas išmintingas pasiūlymas šiam atvejui netiko. Vargu ar būtų įmanoma rasti universiteto dėstytoją, net ir gerų norų tautietį, net ir visai neišdidų, kuris rįžtųsi savo mokslinį titulą ir ypač universiteto vardą sieti su šiuo turiniu. Antra vertus, turinys kaip tik rodo Vliko intenciją pasipasakoti šioje knygoje tik apie save patį, o ne nušviesti visą dabartinę Lietuvos laisvės kovą ir jos problemas. Todėl, jei viršelyje matomas knygos pavadinimas kiek ir klaidina, tai Vliko vardo įrašymas tituliname knygos puslapyje antrinės antraštės vietoje laikytinas tik girtinu leidėjų sąžiningumo pasireiškimu. Nes tuo atvirai pasakoma, kas knygoje yra, ir išvengiama nepatogaus nesusipratimo. Leidėjai, atrodė, nebuvo nei planavę sprautis su šiuo leidiniu į mokslinių ar net ir populiariųjų bibliotekų lentynas, nes neparūpino jam nei Kongreso Bibliotekos katalogo numerio.

Turinys, kaip kokiame metraštyje - kalendoriuje, prasideda Lietuvos himnu, tiksliau sakant, Nado Rastenio sueiluo tu himno vertimu į anglų kalbą. Kai pažymėtus vertėjo vardas, tai žmo gys pasigendi ir autoriaus vardo, kurio čia nėra. Prieš vertimą įdėtos himno melodijos gaidos, vėlgi patikslinant -- savo rūšies melodijos "vertimas": korneto partija iš dūdų orkestro, kuri, tiesa, didžiulioje sutampa su giedamąja melodia, bet kiekvienos frazės gale turi pridėti -- "tarata-ta-ta"... Nenusisekęs metodas supažindinti su Lietuvos himnu.

mu ar nurodymų, kuriais remiantis būtų galima reiklaui už ką ir už kiek mirusių turi būti užrašomos Mišios. To ir aš per savo trisdešimt metų praktikos įvairiose pamaldose bažnyčioje patirnaudamas niekur neradau ir negirdėjau. Tai yra gyvųjų sąžinės reikalas. Nebūtina, taip pat užprašant Mišias už kelis mirusius ar žuvusius karus, jausti pareigą užprašyti jas už visą kariuomenę.

4. Nereikalingas ir neesminis dalykas skelbiant už ką nors būsimas pamaldas, paskelbti ir kur, ar kokiam sambūriui mirusis priklausė.

5. Pamaldų rengėjų grupė, Brazilio vadinami "anonimais", kai kurie neblogai dar tebeprisimena nepriklausomybės laikų Lietuvos Operos Teatro jiems dar gyvą istoriją. Jie turi kai kurių ryšių ir dabar ir seka jos gyvenimą. Ir jie pav., nesutinka su Braziliu, kad Katelė ir Grėbliūnienė yra mirę. Tik Brazilius prašo už jų sielas dar gyviem esant melstis ir giedoti "Requiem". Tokio Kanausko, gal jau ir mirusio, bet Lietuvos Operos solistų tarpe irgi niekada nebuvo. Nebuvo Sibirai išvežta ir a.a. Dargelytė.

Baigdamas, norėčiau palinkėti gerb. Brazilui imtis iniciatyvos, ir atitaisyti newyorkiečių "netikslumus" -- surengti plataus masto viešą minėjimą ir pagerbti visus buvusius Liet. Oper. solistus taip, kaip jam atrodytų būtų geriausiai.

Vladas Baltrušaitis
New York

VLIKO PRISIMINIMŲ METRAŠTIS

V. RASTENIS

Toliau sudėti portretais ir parašų faksimilėmis iliustruoti keturių Vliko pirmininkų pareiškimai. Pareiškimai, kokių moka pasakyti ne tik vyriausi, bet ir "pilkieji" mažų visuomenės sambūrių vadai ar jų pavaduotojai, iškilimėse ar pokyliuose pakviesti "tarti žodį". Tokios mandagumo prakalbėlės išliekamiosios vertės paprastai neturi, ir jos nėra "plačiojo pasaulio akių atidarikliai".

S. Lošys pasakoja Vliko atsiradimo aplinkybes ir sunkenybes, kurias prisiminti gal dar yra prasmės tik mums patiems, lietuviams visuomenininkams, nes jos pabrėžintai nurodo Vliko organizaciniuose pagrinduose glūdintį jo "prigimtą nuodėmę", būtent, partijų pusiausvyros apskaičiavimus, kurie buvo Vliko gimimo skausmų svarbiausias šaltinis ir jo viso gyvenimo nemelčiausioji problema.

Knygos "nugarkaulis" yra J. Audėno chronologinis parinktų Vliko veikimo momentų atpašakojimas. Tai panorama nerealizuotų deklaracijų, neišsipildžiusių vilčių, neišklausytų prašymų, neįvykdytų savitarpių susitarimų, atkaklaus, nors ir mažai sėkmingo beldimosi į pasaulio sąžinę. Bet nieko apie kokį nors kovinį kontaktą su Lietuvos laisvę paglemžusia pajėga. Tiesioginė kova -- partizanų karas Lietuvoje, viena pastraipa paminėta prel. Krupavičiaus pareiškime, (16 psl.), viena pastraipa J. Audėno apžvalgoje (65 psl.). Tik J. Audėnas pamini, jog toji kova trukusi apie aštuonerius metus, o prel. Krupavičius teigia ją trukus net penkioliką metų. Kam nors, pirmą kartą skaitančiam apie Lietuvos laisvės kovą, iš tos apžvalgos galėtų susidaryti įspūdis, kad kova lyg būtų buvusi vedama tik keleto ar kelio likos vyrų, tebusių "popierinė". Žodina, net ašaringa, bet neiintensyvi, nei talendinga.

Visa tai gundo, prel. Balkūno žodžiais tariant, "papepti niekų". Tai yra, prasitarti, -- argi laisvės kovai naudinga tuos pasakojimus spausdinti, ypač spausdinti anglų kalba, ir išleisti, turbūt, kokią porą tūkstantinių iš laisvės kovai surinktų lėšų? Jei buvo intencija pasigaminti "amunicijos" laisvės kovai, tai apgailėtina, kad bene bus įvykęs "apsipirkimas": pasigaminatas šovinyš be parako.

Tik D. Krivicko straipsnis leidinio gale kalba apie pačią Lietuvą. Antraštėje, tiesa, ir čia žadama kalbėti apie Lietuvos kovą prieš užpuolimą ir pavergimą, bet straipsnyje dėstoma, koks kada buvo Lietuvos valstybinis statusas tarptautinės teisės požiūriu ir koks jis dabar yra. Tai reikšminga tema, varta tarptautines problemas svarstanti intelektualų dėmesio. Pagilintą ir patikslintą tokios temos išangrinėjimą būtų verta pasistengti įsprauti į kurį tarptautinės teisės bei politikos žurnalą, ir tam, jei reiktų, būtų verta paaugoti nors ir tiek, kiek kaštavo visos kalbamosios knygos išleidimas. Tada tezs ir informacijos tuo klausimu patektų ten, kur svarbu patekti. O į dabartinį vežimą įsodintas ir dr.

D. Krivickas toli nenuvažiuos.

Tūlam politinių įvairenybių kolekcioniui gali būti įdomi ir dr. K. Šidlausko tema -- Vlikas, kaip lietuvių tautos interesų reprezentantas. Bene pirmą kartą iš paties Vliko sluoksnių pasigirsta realistiškesnis prie šio klausimo priėjimas. Dr. Šidlauskas nekartoją eilės kitų vlikiečių tebeapalaukos tezs, kad Vlikas esąs tautos valios reiškesjas. Jis apsiriboja tik tautos interesų reprezentavimu, o tai yra funkcija, kuri gali būti gerai ir sąžiningai atliekama ir be įgaliojimų, ir be kontakto su interesų subjektu, jei tas kontaktas sukludytas. Bet savanorių reprezentantų be mandato gali būti ir daugiau. Dr. Šidlauskas nebando remti įgaliojimais Vliko teisės išimtinumo. Jis žino, kad lemiamos reikšmės čia turėtų tik kitų vyriausybų, santykiuose su kuriomis interesai reprezentuojami, to ar kito savanoriško reprezentanto pripažinimas oficialiu ir vieninteliu reprezentantu.

Tarp ko kita, dr. Šidlauskas neabejoja, kad, jeigu Lietuvos vyriausybė okupacijos akivaizdoje būtų pasitraukusi į užsienius, tai ji būtų galėjusi automatiškai, nors ir sąlygotai, tęsti Lietuvos valstybės suverenumo vykdymą, taigi ir tautos interesų reprezentavimą. Dabar tegalinti būti kalba apie reprezentaciją per tokį organą, kaip Vlikas, tik yra būtina, kad atitinkamos vyriausybės jį pripažintų oficialiu lietuvių nacionaliniu komitetu. Pasaakojęs visą eilę nacionalinių komitetų pripažinimo precedentų ir išdėstęs, kad Vlikas ne menkiaus reprezentatyvus, kaip tie kiti komitetai, dr. Šidlauskas paskelbė išvadą, -- kadangi Vlikas yra, tai Vakarų vyriausybės, nepripažindamos Lietuvos okupacijos, turėtų pripažinti Vliko teisę reprezentuoti lietuvių tautą ir jo teisę vykdyti būsimos Lietuvos valdžios reikalų rūpintojo (trustee) funkcijas.

Tokia išvada, tačiau, stipriai paremta tik noru, kad taip būtų. Teisiniai - precedentiniai išvados pagrindimai nesuinteresuoto pašaliečio netikins. Arba greičiau gali įtikinti tik priešingai, būtent, kad lietuvių Vlikas nebuvo ir nėra tokiose sąlygose, kokiose buvo pripažinimo susilau-

kę lenkų, čekų ar prancūzų komitetai. Neigi Vlikas disponuoja bent iš tolo panašiomis priemonėmis, kokiomis disponavo tie komitetai. Tie susikūrė aktyvios išlaisvinimo kovos metu. Jų pripažinimą diktavo kitų valstybių politiniai interesai. Toki pripažinimai esti ne teisės konstatavimai, o arbitralūs politiniai aktai. Vliko padėties palyginimai su tų komitetų padėtimi tik pailiustruoja, kad Vlikas tokių "šansų" niekad neturėjo ir tuo tarpu nenumatoma, kad artimesnė ateity susilauktų. O jei atitinkamos aplinkybės susidarytų, ir jei Vakarų vyriausybė atsirastų interesas užmegzti oficialius santykius su koku nors "būsimos Lietuvos vyriausybės rūpintoju", tai ir be įrodinėjimų atsirastų reikiamasis pripažinimas. Ar jis atitektų Vlikui, ar kokiam kitam esamam arba dar šiandien nei gimusiam "veiksniui" -- tai klausimas, į kurį niekas iš anksto neatsakinės. Nesgi politiniams sprendimams įstatymai iš anksto neparąšyti.

Leidinio išvaizda "asketiška", be pretenzijų į reprezentatyvumą. Bet korektoriaus "liberalumo" pėdsakų tekste gana apstu.

*) 20 YEARS' STRUGGLE FOR FREEDOM OF LITHUANIA. Supreme Committee for Liberation of Lithuania. Juozas Audėnas, Editor. New York, N.Y. - 1963.

**) Likimas lėmė, kad šis teigimas išspausdintas pasitraukimui nepritarusio vyriausybės nario redaguotoj knygoje.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LUŽIAI, Jeronimo Ignatonio romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, spausdino Draugo spaustuvė 4545 W. 63 St., Chicago, Illinois, 301 psl. Kaina \$3.00. Aplanką piešė P. Jurkus.

METŲ VINGIAI, Alfonso Tyruolio lyrikos rinktinė. Išleista Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje, 4545 W. 63 St. 176 psl. Kaina \$3.00. Aplanką piešė P. Jurkus.

Abi knygos jau gaunamos paspaistintojus ir Dirvoje.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrių baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistių dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., CHICAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTORY 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

NE VIEŠAS MINĖJIMAS,
BET PAMALDOS

Prieš kiek laiko newyorkiečių grupė užprašė gedulingas Mišias už keletą mirusių operos solistų. Apie tai buvo trumpa žinutė laikraščiuose, nurodanti pamaldų vietą, dieną ir valandą. Buvo išvardintos ir visų maldose prisiminimos mirusių pavardės, -- už kuriuos šv. Mišios bus auko-

amos. Tai buvo tik pamaldos bažnyčioje, nieko bendro neturinčios su jokių siauresnio ar platesnio masto viešu minėjimu.

Į tai, praeitų metų Dirvoj Nr. 139-3, sąmoningai ar ne, sumaišęs bažnytnines pamaldas su viešais minėjimais, atsiliepė V. Braziulis. Nekalbant jau apie visą ką ten teko skaityti, Braziulis net pačią žinutę rado esant netiksliai ir nepilną. Į tai, kaip tų pamaldų dalyvis čia ir aš norėčiau pareikšti savo nuomonę, kuri gal išryškins kai ką, kad puolimas pamaldų rengėjų visai nepagrįstas. Pasistengsiu į priekaištą įrašyti atsakyti prisilaikydami paties Brazilio paliestų klausimų eilės.

1. Žinutė dėl pamaldų laikraščiuose buvo tiksliai ir pilna, nes buvo visas paskelbta ir įvykdyta taip, kaip rengėjų buvo planuota. Priešingu atveju, galėtų išsiaiškinti žodžio "tikslus" prasmę.

2. "Garsinant kieno nors pavardes, juo labiau kilniais tikslais, garsintojų pavardės ... būtinios" -- sako Braziulis. Aš gi manau, kad garsinant pavardes tikslu kitas žmones suniekinoti ar apšmeižti, garbingi garsintojai turėtų pasirašyti savo pavardes. Brazilio siūlomam atvejui, būtinai reikia pasirašyti tik tada, kada pats garsintojas garsindamas kitus nesusilaiko ir save nepagarbins. Newyorkiečiai, matoma, to noro neturėjo.

3. Braziulis kaltina už pagerbimą tik "atrakos". Į tai atsakant reikia dar kartą priminti, kad čia nebuvo joks pagerbimas. Bažnyčion tikintieji ateina negyvatų mirusių pagerbti, bet už juos įvairiom intencijom pasimelsti. Be to, sunku įsivaizduoti Brazilio nežinant, kad Mišios užrašomos už mirusius gimines, artimus bičiulius, gerus pažįstamus, buvusius geradarius ir t.t. Ir tai gyvieji daro grynai savo nuožūra. Niekur nėra jokių įstaty-

The big
S
with us-
SERVICE

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR
SAVINGS

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

ATSISVEIKINIMAS SU POETU FAUSTU KIRŠA

Brangus Faustai, mus nebesugrįžtamai palikęs!

Mes tikim gyvenimo šviesą, džiaugsmą ir laimę, kaip Tu tikėjai! Mes tikim visa, ką būtis teikia prasmingiausia -- grožį ir gerį, tiesą ir išmintį, laisvę ir žmoniškumą, savo tautą ir jos prisikėlimą iš nūdienos sutemų! Visa tai Tu tikėjai nepalūžtančia dvasia, skelbei, lyg šiaurės granito žodžiu!

Mes suvokiame ir tai, kad kiekviena gyvybė, kuriai buvo lemta išvysti rytmečio saulę, neišvengiamai turės paskęsti nebuvimo naktį. Bet Tu, Faustai, buvai

STASYS SANTVARAS

stiprus siela ir kūnu, todėl tokia staigi ir netikima yra Tavo mirtis. Nelauktai, ligos nukankintas, Tu išsiskyrėi iš mūsų tarpo, Tu išėjai iš mūsų namų ir niekad į juos nebesugrįš!

Vakar, kai baigėsi metinių švenčių laikas, kai mus skausmu apgaubė Tavo gyvenimo paskutinė valanda, lyg norėdamas dar valandėlę su Tavim pabūti, atsiverčiau Tolumas ir sustojau prie šio Tavo poezijos posmo:

Dabar matau aš viską, kaip prieš mirtį:
Skardžius, upes, pelkynus ir miškus,
Dirvas, dirvonus ir prieš saulę svirtį,
Ir blezdingų pašintrėje vaikus.

Meš giliai tikime, kad tą gyvą Lietuvos peizažą, tą vasaros gyvybingumu plazdantį kraštą, dvasios akim Tu regėjai ir tom ankstybo ryto minutėm, kai Tavo paties gyvybė pradėjo gesti.

Skęstam ir mes tuose plastiškuose vaizduose, tačiau kartų gyvom širdim jaučiame tragiką poeto, kuris pasirinko tremtį, kad galėtų laisvas gyventi ir kurti. Regim Tavo rūpestį ir atkaklias pastangas niekam nebūti našta svetimuose kraštuose, liudyjam Tavo ryžtą ištikimai tarnauti lietuvių poezijos menui ir to meno ugdymui. Faustai, Tu buvai, Tu esi ir būsi lietuvių literatūros baruose iškilis ir savaiminga kolona! Kaip žmonės, kaip artimesni ar tolimesni Tavo bičiuliai, kaip Tavo tautiečiai, mes lenkiame iki dugno itin karčią praradimo taure. Gėlos deginamom širdim, bet giedria sąmone mes suvokiame, kad Tavo mirtis dar kietesniu lanku aprėžė tą laikotarpį, kurį vadiname Nepriklausoma Lietuva. Vardai, kurie tame laikotarpy švytėjo mūsų literatūrinio gyvenimo viršukalnėse, kurie į menines aukštumas iškėlė mūsų grožinės literatūros meninį lygį, darosi vis retesni svečiai mūsų kasdienybėje. Jau nuėjo į Anapus Kazys Binkis, Tavo jaunystės draugas Balys Sruoga, Vydas, Vincas Krėvė, Petras Vaičiūnas, Juozas Tysliava, o dabar, štai, ir Tu, Faustai, išsiskyrėi iš mūsų tarpo, išėjai iš mūsų namų ir jau niekad į juos nebesugrįš!

Ogi tas Jūsų laikotarpis plazda laimėjimų liepsnom! Lietuvių mokslas ir menas -- grožinė literatūra, dailė, muzika, teatras, architektūra -- visa tai per trumpą laiką pakilo į aukštį, tartum saulės pažadinti žiedai. Tenai ir Tavo dauguma "suvystų vagų"...

Gedės Tavęs Tavo poezijos mylėtojai, bet jie visada galės su Tavim susitikti Tavo raštų lapuose. Nebepataisomą, nebeatstatomą nuostolį išgyvens Liet. Rašytojų D-ja, Tavo artimesni draugai, su kuriais eilę metų dainaisi savo mintim, tikėjimu, svajonėm ir bičiulyste. Neįmanoma, baisiai sunku patikėti, kad jau niekad neišgirsim atsargaus bildesio į duris, iš kurio taip lengva būdavo Tave atpažinti, kad jau niekad negirdėsime to nuoširdaus, gryno besijuokiančio balso, kurio trapumu Pats taip dažnai guodeisi, kad niekad nebeišgirsim Tavo lakių, o kartais itin kančių posakių, Tavo sąmojų, kad jau niekad nebesušišim Tavo išminties akivaizdų ir jaukiam pokalbį su Tavim. Bent aš nerandu atsakymo, kodėl Tu, Faustai, pasiskubinai mūsų palikti, kai, rodos, dar taip ilgai galėjai su mumis gyventi, dirbti, tikėti ir laukti...

Neapsakomai būtų sunku gyventi, jei mes netikėtumėm Tavo ištartą žodį. Mes tikim, kad žmogus atgims, atgims šventyklos ir tolumose, lyg vaidiniai Čiurlionio drobėse, suspindės laisvės bokštai. Tačiau, kaip Tu negalėjai nematyti, ir mes negalim nesijaudinti dėl žmonijos dvasinio nuosmūgio, dėl vis aštresniais ragais išskylančios hipokrizijos, dėl vis ausėjančių beprincipinumo pirklių klystelių. Tokie keliai neveda pasaulio į laisvę ir taiką, o greičiau stumia į naujas ašarų ir kraujo marias.

Tavo mirties akivaizdų, Faustai, mes negalim burnoti, rūstauti ir keikti. Mirtis ir barbarui turėtų būti akivaizdus įspėjimas, kad ateis laikas, kada laisvės atėmimas artimui, galinčio primesta prispauda silp-

tegu sudūžta geležinė uždanga,
tegu atsiveria kalėjimų durys,
tegu grįžta visi dar gyvi likę tremtiniai iš Sibiro,
tegu Lietuvoj lietuvis būna laisvas sau žmogus!

Gal tai ir paradoksų skamba, bet aš tikiu rusų tautos gerą valią, tikiu, kad nusigrįžimas nuo kaimyninių tautų pavergimo ateity bus jos garbė, bet ne ta gėda, kurioj ji dabar savo istoriją skandina.

Lietuvių Meno Kūrėjų D-joj, išteigusioj valstybinius operos ir dramos teatrų, padėjusioj profesiniu pagrindu susirikiuoti meno pasaulio lietuviams,

dalyvavai toj grupėj menininkų, kurie įsteigė satyros teatrą Vilkolakį, Tu redagavai Dainavą, Barą, Pradus ir Žygius, Gaišius, buvai Lietuvos Aido (viliškos ir kauniškos), Naujosios Romuvos redakcijų narys, tuose leidiniuose gausių rašinių autorius,

Telegramų agentūros Eltos atstovas Maskvoj.

Kaip rašytojas, pradėjęs reikštis Vilty, Ateity ir Vaivorykštėj, Tu sukūrei eilę poezijos rinkinių, kurie turėjo ir tebeturi nemažą reikšmę ir įtakos mūsų poezijos meno raidai, kurie nūdien dar nėra senatvės dulkėm apnešti, kurių ir rytojaus diena nebus trumpa. Verpetai, Aidų Aidučiai Suverstos vagos, Giesmės, Maldos ant akmenų, Piligrimai, Tolumos (švietimo valdybos premija), Šventieji akmenys, poema Rimgaudo žygis, satyrinė poema Pelenai, satyra Pabėgėliai, vertimai -- Z. Krasinskio Yrydion, J. I. Kraševskio Vitolio rauda, Z. Krasinskio Nedieviška komedija ir L. Tolstojaus Pasakos, be to, H. Heinės, A. E. Poe, Dostojevskio, Tiuchovo, Lermontovo ir kt. autorių kūrybos vertimai pasiekė ti liet. periodikoj, Lietuvos Operos teatrui su B. Sruoga išversta G. Verdi Traviata, paties vieno Rubinšteino Demonas ir Bizet Carmen. Visa tai yra Tavo išgyvenimų, Tavo dabar jau nebeplaukiančios širdies atskambiai. Jei gi meno kūryboj telkiasi tautos išlikimo ir amžinumo pradai, tai Tu, Faustai, savo darbais tos kūrybos pamatus ypačiai sustiprinai, likdamas neišsiraunamu lietuvių kultūros stulpu.

Viename dar nepaskelbtame eilėrašty Tu parašei tokį posmą:

Jau žmonės mus seniai apvyėlė,
Bet neapvyėlė išmintis:
Žmogus atgims, atgims šventyklos
Ir laisvei bokštus pastatys.

nesniam, laisvės, lygybės ir teisingumo principų paneigimas nebus garbės vėliavos, kuriomis galėtų paruduoti net ir vadinas didelės tautos. Žmoniškumo, išminties ir tiesos pergalė gali daug anksčiau iš dabarties suteikti pakilti, negu apie tai galvoja modernūs imperialistai.

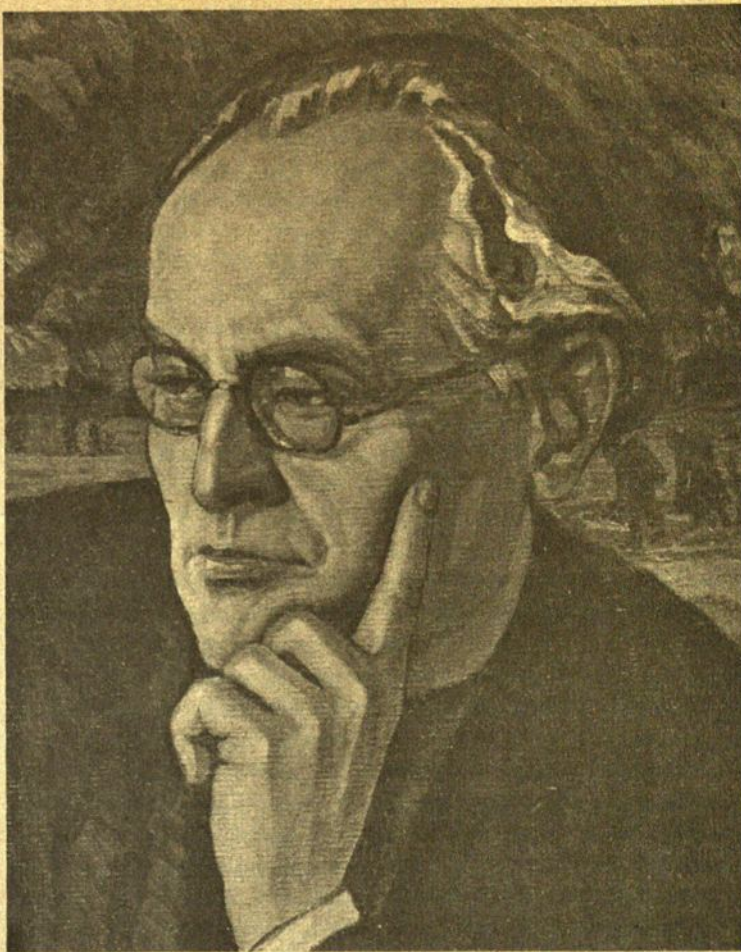
Mes esam sena tauta, laisvę ir taiką mylinči tauta, mūsų kalba yra ne tik kalbinis paminklas, ji yra tokia, kuria galima pasakyti dar daug nepasakytų žodžių, mielių ir kaimynam, ir mūsų troškimas būti nepriklausoma tauta yra nesugriauzamas ir nepalaužiamas.

Todėl šią liūdesio valandą, kai negalim net savo tėvynės kapuose atsiguulti, mes atsigrįžtam į Rusiją, kurią Tu, gyvas būdamas, daugiau aukštinau, negu peikei, ir tariam:

Mano giminė neša gedulą,
Visur surasi mano brolių.
Sesutės, kaip rudenį drebulės,
Pageltusios žiūri į toį.

Ak, brangus Faustai, tikrai mes nešam gedulą, kaip sunku kančios kryžių. Nešam gedulą, kad mūsų nepriklausomo gyvenimo siekiai yra sutrukdyti, kad mūsų tautinės kultūros ugdymas yra palaužtas, kad mūsų seserų ir brolių kapai supilami svetinguose ir nesvetinguose kraštuose. Nešam gedulą, kad ir Tu išsiskyrėi iš mūsų tarpo, kad ir Tu išėjai iš mūsų namų ir jau niekad į juos nebesugrįš!

Man teko liūdna ir skaudai pareiga atsisveikinti su Tavim Lietuvių Rašytojų Draugijos vardu, kurios Tu buvai pirmininkas, kurios esi Garbės narys. Man teko pati pareiga atsisveikinti ir tų kolegų vardu, kurie ilgus laikus gyveno Tavo kaimynystėj. Mums labai sunku įsisąmoninti, kaip mes galėsime nematyti Tavo veido ir negirdėti Tavo balso, kaip mes galėsime nesidalinti su

Dail. Adomo Varno darytas Fausto Kiršos portretas

Tavim išgyvenamu džiausmu, rūpesčiu ar sielvartu.

Tu atsiskyrėi nuo mūsų, Tu įžengei į aną slėpinį pasaulį, o tačiau Tu tebesi gyvas mūsų širdyse, Tu tebesi gyvas savo poezijoje, savo paliktose kūrybinėse vizijose! Gali būti, kad Grožis, kuriam Tu aukojai savo žemiškąją būtį, kaip smūkelio dirbėjas, tikėjai, toį šaly, kurios mūsų žvilgsniai negali pasiekti, Tau bus atpildas ir sielos ramybė.

Viešpats tegu būna su Tavim, brangus Faustai!

P.S. Poetas Faustas Kirša gimė 1891 m. vasario 13 d. Sendvario vieniemy, Antalieptės vl. Zarasų apskrity, kaip Jono ir Barbaros Bukelskaitės Kiršų

šeštasis sūnus. Mirė nuo įvairių komplikacijų, po kraujo išsiliejimo smegenyse, Bostone, Carney ligoninėj, 1964, Donelaičio m. sausio 5 d. anksti rytą. Palaidotas Bostono Forest Hills kapinėse sausio 8 d., dalyvaujant gausiam būriui tautiečių, religines apeigas atliekant kun. prof. St. Ylai. Dirvos skaitytoriai, kurie norėtų susipažinti su platesne poeto F. Kiršos biografija ir nors trumpu jo kūrybos apibūdinimu -- visa tai gali rasti Liet. Enciklopedijos XI tome, 520-522 psl.

Komitetui, kuris rūpinosi F. Kiršos laidotuvių, o taip pat rūpinosi ir paminklo statymu, pirmininkauja L. E. leidėjas J. Kačorius.

cialinių varžtų, kai iškyla koks svarbus tautinis, politinis ar ekonominis klausimas.

Koks gi tokio kongreso šaukimo tikslas? Ko juo būtų siekiama? Pasaulio Lietuvyje rašoma:

"Kongresas burs viso pasaulio lietuvių jaunimą vienon vieton pabendrauti, stiprins jo lietuvišką tautinį susipratimą, pabrėš jaunosios kartos pasiekus laimėjimus mokslo, meno, sporto, literatūros, muzikos, politikos ir kitose srityse. Kongreso metu vyks parodos, sporto varžybos, koncertai, paskaitos ir kt. parengimai".

Iš to, kas čia pasakyta, kyla ir neaiškumų. Suvažiavimo tikslas, atrodo, per daug apkrautas taip, kad gali būti neatsiektas to, ko norima.

Mano supratimu, pasaulio lietuvių jaunimo kongresas turėtų koncentruotis į šiuo tris tikslus: politinį, kultūrinį ir socialinį.

Pats esmingiausias kongreso šaukimo tikslas turėtų būti politinis. Amerikos lietuvių jaunimui vadovaujant ir lietuvių visuo menei padedant turėtų būti suorganizuotas žygis į Washingtoną reikalaujant pavergtam kraštui laisvės.

Antras žygis į Jungtines Tautas reikalaujant gener. sekretorių duoti pavergtą krašto atstovybei žodį ir reikalauti panaikinti kolonializmą Sovietų imperijoje. Tų žygių neatlikus Kongreso vaidmuo vargu pateisintų tokį milžinišką darbą. Juk reikia padeemonstruoti pasauliui, ką lietuvių ir, apskritai, laisvieji žmonės galvoja apie JT dviprasmišką kalbą apie naujų kraštų išlaisvinimą, o senųjų kultūringųjų tautų pavergimą.

KULTŪRINIS TIKSLAS

Didelio viešo koncerto suorganizavimas, su lietuvių kompozitorių kūrinių ir lietuvių solistų išpildymu, įjungiant simfoninį orkestrą. Dailės paroda -- vie na ar kelios nebūtų pro šalį. Dailės parodose turėtų pasirodyti mūsų jaunieji pasižymėję dailininkai, papildant, jei reikėtų ir meno veteranų kūrinius.

SOCIALINIS TIKSLAS

Tai būtų laisvas jaunimo bendravimas per politinius, kultūrinius, sportinius pasirodymus. Bet šie du pastarieji -- kultūrinis ir socialinis tikslai -- neturėtų dominuoti ir neturėtų nustelbti pirmojo -- politinio reikalo.

Kad kongresu galėtume ką nors atsiekti politinėje srityje, kongresas šauktinas 1966 m. Vėliau jį nukėlus, JAV vyriausybė bus jau pradėjusi rengtis naujai rinkiminei akcijai ir todėl mažiau galėtų užsiangaužuoti ką nors padaryti ar bent pažadėti. Kongresas turėtų sutapti su JAV kongreso sesija ir taip pat su JTO visuotiniu suvažiavimu.

Baigiant savo pastabas, pagedaučiau, kad šiuo svarbiu klausimu būtų leista pasisakyti ne tik jaunimui, bet ir senimui spaudoje. PLB valdybos pasidlymas rašyti pastabas ar nuomones V. Ka mantui, nėra tikslus. Tai reiklas yra viešas ir todėl viešai ir išsamiai reikia gyvildinti spaudoje, kad tą reikalą visuomenė žinotų. Be jos paramos bus sunku ir kongresą sušaukti.

A. Musteikis

WORCESTER

VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJŲ BŪRELIS

1952 metais įsisteigęs rėmėjų būrelis Worcesteris yra pasiuntęs Vasario 16 Gimnaziją 1,946 dol. Šiuo metu būreliai priklauso ir 1963 m. įmokėjo:

A. L. Tautinės Sąjungos Skyrius -- 20 dol. ; Dr. V. Vaitkus -- 15 dol. ; P. Babickas, K. Česna, K. Jonaitis, J. Matulevičius, kun. J. Steponaitis, A. Vagelis, A. Venclauskas ir V. Židžiūnas po 12 dol. ; A. Lileikis 9 dol. ; J. Alyta ir J. Pipiras po 5 dol. ; Viso 150 dol.

Keliems būrelio nariams iš Worcesterio išvykus, narių skaičius -- kurių turėtų būti 20 -- sumažėjo. Prašome visus, kurie galėtų ir norėtų šią gražią tradiciją ir svarbų darbą Worcesteris tęsti, kreiptis į P. Babicką, tel. PL 6-5395 arba A. Vagelį, tel. PL 6-0368. (k)

Nepamiršk laiku atnaujinti DIRVOS prenumeratą.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Ištaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Prie velionio poeto Fausto Kiršos karsto garbės sargyboje stovi dr. J. Girnius ir rašytojas Ant. Gustaitis. B. Kerbelienės nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* VASARIO 16 GIMNAZIJAI V klasės mokinio Juozo Milinio išlaikymui 1963 metais aukėjo šie būreliai Nr. 80 nariai: po 13 dol. -- V. Biliūnas, O. Čepukaitienė, V. Čepukaitis, P. Mainelis, A. Mikoliūnas, A. Petrauskis, A. Rakauskas, P. Sajonas, V. Senkus, X.Y., J. Sniečkus ir J. Žemaitis; po 12 dol. -- V. Bačiulis, J. Baranauskas, P. Blumentalienė, A. Dailidė, J. Ignas, V. Knystautas, S. Pladys ir I. Statkevičius; 11 dol. -- P. Lelys; 10 dol. K. Talaiat-Kelpša. Be to gauta aukų iš šalies 8 dol. Viso 281 dol. pasiūta Vasario 16 gimnazijai per Balfą.

Viesiems aukojusiems dėkoja pats šelpiamasis, Gimnazijos vadovybė ir P.L. Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba.

Tikiuos ir šiais metais išlaikysim ir paremsim šalpos reikalingus.

Ant, Mikoliūnas
būrelio vadovas

Nepamiršk laiku atnaujinti DIRVOS prenumeratą.

Clevelando dienraštis Plain Dealer sausio 9 d. moterų ir valgių skyriuje įsidėjo Patricijos Weitzel straipsnį su nuotrauka, kuriame plačiai aprašomi būdingi lietuviški kepsniai ir jų receptai, kartu iškeliant Lietuvos vardą, pradžioje gražiai palietus jos geografinę padėtį, tautinės kultūros lobius ir karų bei okupacijų vargus.

S. Knystautienės patiektoji straipsniui medžiaga pabrėžia ne tik lietuvių valgių skoningumą ir jo gaminimo retenybes, bet kartu ir lietuvių tautos išradimą, nuoširdumą ir dvasinį atsparumą.

Straipsnį puošia ši birutinių nuotrauka, kurioje matosi I. Jonaitienė, V. Nagevičienė (DLK Birutės d-jos p-kė) S. Knystautienė ir I. Neimaitienė.

"Antrojo Kaimo" aktorius V. Demereckis riša atskirus veiksmus "Šančių istorijoje". "Antrojo Kaimo" teatras iš Chicago atvyksta į Clevelandą gastroliu vasario 1 d. Sekite pranešimus spaudoje. P. Petručio nuotrauka

* CLEVELANDO FOTO MĖGĖJŲ DRAUGIJA -- Cleveland Photographic Society (CPS) netrukus pradeda fotografijos kursus. Bus du kursai -- balta-juoda ir spalvotoji fotografija. Balta-juoda kursas pradedamas pirmadienį -- sausio 20 d., o spalvotasis kursas -- ketvirtadienį, sausio 23 d. Abeji kursai trunka po dešimt savaitių ir viena sekmadienio fotografavimo išvyka. Mokestis už bet kurį kursą -- \$15,00. Dėl informacijų arba registracijos skambinti telef. LI-1-4542 arba SH 1-7587. Kursai vyksta skirtomis dienomis CPS patalpose -- 1296 W. 6th Str.,

nuo 7 val. 30 min. vak. CPS yra skaitlingiausia (arti 150 narių) foto mėgėjų draugija Clevelande, veikianti nuo 1887 metų. Foto kursai veikia jau 41-sius metus.

* L/CPL ARĖJAS J. NATKEVIČIUS, tarnaujantis JAV marinuose buvo parskridęs iš JAV bazės Kuboje Clevelandan porai savaitių Kalėdų atostogų.

* PROFESIONALINIO BOKSO RUNGTYNIŲ mėgėjams įsidėmėtina, kad sausio 17 d. Arenoje ruošiamos seniai nematytos Clevelande bokso rungtynės, kuriose pasirodys Zora Foley ir George Chuvalo sunkiame svorėje ir eilė kitų pasižymėjusių boksininkų. Bilietus iš anksto galima įsigyti Arenoje ir Richman Brothers krautuvėse po 2, 4 ir 6 dol.

* CLEVELANDO LIETUVIŲ meno ir muzikos mėgėjams įsidėmėtina, kad sausio 19 d., sekmadienį, 8:15 val. vak. Fenn kolegijos Panel Hall patalpose rengiamas įdomus Koch stygų kvarteto koncertas. Į koncertą įėjimas laisvas ir daug vietos mašinoms pastatyti.

* CLEVELANDO MENO MUZIEJUJE sausio 29 d. atidaroma britų romantinio laikotarpio dailininko Joseph Mallord W. Turner (1775-1851) dailės darbų paroda. Dauguma kūrinių pirmą kartą bus parodyta už D. Britanijos ribų. Jų tarpe yra brangių paveikslų, pasiskolintų iš Britų Muziejaus Londone. Paroda tęsis iki kovo 1 d.

Tuo pat metu vyks prancūzų skulptoriaus Auguste Rodin (1840-1917) skulptūros darbų paroda, globojama Rodin vardo muziejaus Paryžiuje.

REIKALINGA MOTERIS

Porai reikalinga šeiminkė puikioje Shaker rajono rezidencijoje. Lengvas maisto gaminimas ir svečių priėmimas. 3 ar 5 dienos į savaitę. Dėl valandų galima susitarti. Savaitinis atlyginimas.

Skambinti iki 8 val. ryto ar po 6 val. vak. telefonu

921-1578

PARDUODAMI -- puiki sofa, persiškos avies kailiai. Namų apyvokos reikmenys. Prieinama kaina. Tel. 881-3549

PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 18 D. Lietuviams Būdžiams remti valdyba ruošia blynų balių-vakara šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 25 D. Naujosios parapijos salėje Nerijos Linkevičiūtės, Stasio Baro ir muz. A. Kučino koncertas - balius šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai paremti.

VASARIO 1 D. Chicago "Antrojo kaimo" pastatymas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Putnamo vienuolyno senelių prieglaudai remti komitetas.

VASARIO 7 D. Korpi Giedros rengiamas blynų balius Čiurlionio Ansamblio namuose.

VASARIO 8 D. LTM Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas - balius šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 16 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia ALT skyrius.

VASARIO 23 D. D.L.K. Birutės Draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 1 D. Dail. K. Žoromskio dailės kūrinių parodos atidarymas Čiurlionio ansamblio namuose.

KOVO 1 D. Kaziuko mugė šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 15 D. L.T.M. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Cleveland Institute of Music salėje.

BALANDŽIO 4 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos metinis balius, šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 11 D. Pilėnų skautų tunto vakaras - koncertas šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 25 D. Putnamo vienuolyno senelių prieglaudai remti komiteto labdarybės vakaras. Programoj Juzė Krištolaitytė ir vasarinių rūbų demonstravimas.

* PAŠTO ŽENKLŲ KLUBAS atidaro savo rinkinių ir iš toliau gautų rinkinių ženklų parodą vasario 1 d. Cleveland-Sheraton viešbutyje. Įėjimas laisvas.

Savininkui išvykstant -- parduodami baldai:

Sofa iš 2 dalių, du foteliai, salioninis stalas, spinta indams ar knygoms. Labai gerame stovyje ir moderniška stiliuje. Kreiptis: Edege, 10819 Almira Avenue, Cleveland 11, Ohio, (nuo 8 v. ryto iki 1 v. p. p., šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną). Tel. CL 1-5477.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Ohio Bell telefonų bendrovė, tobulindama ir įvesdama vis naujus pagerinimus telefoninio susisiekiimo srityje, įvedė naują, t.y. touch-tone telefoną, kurį vartojant naudojami ne pirštai sukami numeriai, bet paspaudžiamais mygtukais. Tie telefonai neužilgo pasirodys kai kuriose Ohio vietovėse. Ohio Bell prezidentas Frederick R. Eckley demonstruoja naująjį telefoną, kuriuo pagreitinamas sujungimas ir norimo numerio pasirinkimas. Finley, Ohio bus pirmuoju, gaunąs tą Ohio Bell naują.

DETROIT

ST. GAILEVIČIAUS KVARTETO KONCERTAS

Amerikos Lietuvių Balso Rado klubas visuomenei ruošia nuotaikingą vyrų kvarteto koncertą, kuris įvyks sausio mėn. 18 d. šeštadienį 7 val. 30 min. Lietuvių Namuose, Detroito visuomenės kvartetas jau girdėtas ne kartą ir yra užsirekomendavęs kaip vienas geresnių mūsų turimų kvartetų. Lengvo žanro muzikos mėgėjams kvartetas yra vienas geriausių ir tinkamiausių atlikėjų, nes iš jo išgaunama ekspresijos ir tikslios interpretacijos.

"Lietuvių Balso" radijas daug pasitarnauja Detroito ir jo apylinkės lietuvių kultūriniame gyvenime. Čia reikėtų suminėti įvairius tautinius ir religinius minėjimus, kurie nemokamai trans-

liuojami, be to, įvairūs kultūriniai pranešimai nemokamai garsinami. Radijas daug pasitarnauja ir kitoms organizacijoms bei institucijoms. Teko patirti, kad švietimo reikalais pranešimai yra mieliai priimami ir skelbiami. Tas pats ir su jaunimo organizacijom. Pusvalandis gerokai kainuoja ir todėl radijo klubo nariai turi pasitempti, kad ir toliau radijas veiktu kaip iki šiol veikė. Taigi ir koncerto tikslas galimai daugiau lėšų sutelkti valandėlės išlaikymui. Visi prašomi gausiai dalyvauti klubo parengime, kur bus gera proga pasidžiaugti patrauklia ir lengva muzika ir tuo pačiu bus parodyta reali parama tiems, kurie dirba mūsų pačių labui ir laukia iš mūsų tik teisingo įvertinimo.

Po koncerto bus šokiai ir veiklos bufetas.

St. Služys

LIETUVIŠKA KNYGA YRA GERIAUSIA DOVANA

Dirvos administracija mieliai patarnauja tiems mūsų tautiečiams, kuriems knyga neparanku įsigyti dėl gyvenamos vietos ar kitų aplinkybių, tačiau, kurie myli lietuvišką žodį, kūrybą, ir kurie mieliai norėtų ne tik papuošti lietuviškomis knygomis savo knygų lentynas, bet ir tąja ar kita knyga norėtų susipažinti ar ją panaudoti kaip dovaną.

Čia patiekiame dalį knygų sąrašą. Stengsimės jį papildyti. Prašome jį išsikirpti ir pasaugoti ateičiai, nes ne visą laiką galėsime jį įtalpinti Dirvoje.

Pasirinkę knygą, atsiųskite čekį atitinkamai sumai ir už poros dienų knyga ateis pas jus paštu.

LITUANISTIKA, MEMUARAI, ALBUMAI:

Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS I ir II tomas po	\$7,50
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS	\$12,00
M. Krupavičius, LIETUVIŠKOJI IŠEIVIA	\$2,00
Dr. A. Šapoka, LITHUANIA THROUGH THE AGES	\$3,50
L. Valiukas, LITHUANIA LAND OF HEROES	\$4,75
V. Sruogienė, LIETUVOS KULTŪROS ISTORIJO BRUOŽAI ..	\$2,00
L. Dambriūnas, LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ	\$2,50
V. Kavolis, LIETUVIŠKASIS LIBERALIZMAS	\$3,00
M. Biržiška, LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS	\$2,00
R. Skipitis, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT	\$5,00
V. NAGIUS-NAGEVIČIUS	\$6,00
J. Petruitis, KAIP JIE MUS SUŠAUDE	\$1,80
Dr. Jonas Balys, LIETUVIŲ TAUTOS LOBYNAS	\$3,60
Jonas K. Karys, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI ..	\$5,00
Bronys Raila, TAMSIAUSIA PRIES AUŠRĄ	\$5,00
Bronys Raila, IŠ PASKENDUSIO PASAULIO	\$5,00
J. Bachunas, VANAGAITIS	\$2,00
Dr. J. Prunskis, VYRAI KLYSTKELIUOSE	\$3,00
J. Andriūnas ir P. Svyrius, LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE ..	\$1,50
P. Andriūšis ir Vl. Radzevičiaus, BLEZDINGĖLĖS PRIE ..	\$2,00
TORRENTO	\$10,00
AUSTRALIJOS LIETUVIŲ METRAŠTIS	\$5,00
Dr. J. Grinius, MANO VIESNAGĖ AMERIKOJE	\$5,00
Alfonsas Nevardauskas, PAJŪRIAIS - PAMARIAIS	\$6,50
PANEVŽYS -- Monografija	\$4,00
St. Goštautas, ARTE LITUANO	

ROMANAI, NOVELĖS, POEZIJA:

LAISVĖS KOVŲ DAINOS	\$5,00
Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO	\$5,00
Sally Salminen, KATRYNA	\$5,00
Juozas Krūminas, ŠEŠTASIS MEDIS	\$2,00
R. Spalis, ANT RIBOS	\$4,00
R. Spalis, ANGELAI IR NUODEMĖS, novelės -- kietais ..	\$1,50
viršeliais	\$2,00
F. Neveravičius, BLAŠKOMOS LIEPSNOS 2 tomai po ..	\$3,50
V. Ramonas, DAILININKAS RAUBA, novelės	\$4,00
V. Ramonas, CROSSES (angliškai)	\$2,00
V. Ramonas, MIGLOTAS RYTAS	\$2,50
St. Santvaras, AUKOS TAURE, poezija	\$1,50
A. Škėma, BALTA DROBULĖ	\$1,50
Alė Rūta, BROLIAI	\$4,00
Alė Rūta, ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS	\$1,50
Alė Rūta, I SAULETĖKI	\$4,00
J. Švaistas, JO SUŽADĖTINE	\$2,75
J. Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS	\$1,80
J. Švaistas, ELDORADO	\$3,95
Jurgis Gliuda, HOUSE UPON THE SAND (angliškai) ..	\$2,00
Jurgis Gliuda, IKARO SONATA	\$2,00
Jurgis Gliuda, NAMAI ANT SMĖLIO	\$3,50
V. Volertas, UPE TEKA VINGIAIS	\$3,00
Jonas Vėgėlis, VISGALLIUS, poema	\$4,95
LITHUANIAN QUARTET	\$4,50
LITHUANIAN FOLK TALES	\$5,00
SELECTED LITHUANIAN STORIES	\$2,50
V. Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ	\$3,00
Alg. Mackus, NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA ..	\$2,75
IR AUGINTINIAI, poezija	\$2,00
Alg. Mackus, JO YRA ŽEMĖ, poezija	\$1,50
Maironis, JAUNOJI LIETUVA, kietais viršeliais	\$2,00
viršeliais	\$2,00
A. Giedrius, PASAKĖČIOS	\$3,95
A. Nasvytis, LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW	\$1,80
St. Būdas, LORETA	\$2,00
A. Baranauskas, KALVOS IR LANKOS	\$1,50
Jurgis Jankus, PO RAGANOS KIRVIU	\$3,00
Kostas Ostrauskas, ŽALIOJOJ LANKELĖJ (dvi vienaveiksmės ..	\$1,50
dramos)	\$1,50
J. Grušas, PABUČIAVIMAS	\$4,00
Bernardas Brazdžionis, VIDUODIENIO SODA, poezija ..	\$3,50
P. Abelkis, ATLAIĐŲ PAVĖSY	\$2,00
Vincas Krėvė, RAŠTAI	\$2,00
V. Kudirka, MEMOIRS OF LITHUANIAN BRIDGE	

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

DIRVA, 6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio, 44103,

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* JUOZAS BACHUNAS, PLB PIRMININKAS, gavo pranešimą iš P. Ožinsko, Argentinos Lietuvių Balso leidėjo, kad angliškai besimokinančių argentiniečių ir lietuvių moksleivių su dideliu susidomėjimu skaitoma brošiūra su Th. S. Thurston įvadu veikalui apie lietuvių kalbą. Ta proga pastebima, kad argentiniečiai baigia išpirkti B. Armonienės prisiminimus iš Sibiro.

J. Bachunas yra pasiuntęs išplatinti Argentinos lietuviams visą eilę savo išleistų knygų, kaip Vanagaičio, Olio monografijas ir kt.

Atrodo, kad Argentinoje lietuvių taip mėilė knygas nėra dingusi. Tik reiktų jų daugiau ten pasiųsti, kaip dovanas, nes doleriais mūsų knygos ten, atrodo, sunkiai įkandamos.

* LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS Centro Valdybos rinkimai yra numatomi greitu laiku padaryti. Bus renkami visi valdomieji organai: Centro Valdyba, Revizijos komisija ir Garbės Teismas. Rinkimai bus pravesti korespondenciniu būdu.

* LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDUI gauta aukų per J. Povilaitį, LNF Atstovybės pirm. iš Omahos, Neb. 100 dol.

Aukų 15 dol. J. Povilaitis, Po 10 dol.: J. Cicėnas, S. Petrulis, V. Sederavičius; 6 dol. - D. Martinkus. Po 5 dol. aukojai: A. Daukintys, A. Rakauskas, J. Gričius, A. Radžiūnas; S. Radžiūnas, S. Misiūnas, J. Agurkis, V. Šarka ir kiti po mažiau.

Per P. Didelį, LNF ižd., iš Philadelphia gauta 37 dol. Aukų po 5 dol.: B.H. Misliauskai, V. Bigenis, L. Kaulinytė, B. Vigelis, K. Kaulinis, B. Tvarakūnas, J. Česonis ir Č. Tamašauskas. Per J. Budrikį, LNF ižd., iš Chicago gauta: 70 dol. Viso gauta 207 dol.

* LIET. ŠAULIŲ SĄJ. CENTRO VALDYBOS posėdis numatomas sausio m. 19 d. Jame bus

aptarta 10 metų tremtyje leidinio klausimas, VI. Putvio monografijos medžiagos rinkimo reikalai ir dr. Jurgėlos knygos 1863 m. sukilimas išleidimui talka.

* JANINOS NARŪNĖS, neseniai iš spaudos išėjusį eilėraščių rinkinį, SUTEMOS, maloniai sutiko išplatinti Draugas. Tai dienoraštiniai posmai, pašvęsti prof. K. Pakšto atminimui.

Išleido savo lėšomis J. Narūnė - Pakštienė. Išrinkti pinigai už knygas bus pirmoji aukta mirusio profesoriaus monografijai leisti. Knygos kaina -- \$1.50. Egzempliorių skaičius ribotas.

NEW YORK

* INŽ. JUOZAS BUTKUS, Liet. Skautams Remti Komiteto pirm. New Yorke praneša, kad sausio 18 dieną, 1 val. p.p. Apreiškimo parapijos mokykloje, tuojau po pamokų, kviečiamas susirinkimas, kuriame bus renkama nauja valdyba ir kiti klausimai. Maloniai kviečiami visi atsilankyti.

* PROF. JOKŪBAS STUKAS, Lietuvos Atsiminimų Radijo vėlandos vedėjas New Yorke susižiedavo su chigagiete Loreta Kaselyte. Loreta, kaip ir Stukas, yra čia gimusi lietuvaite, aktyviai dalyvaujanti Vyčių ir bendrai lietuvių veikloje, buvusi kurį laiką Vyčių žurnalo redaktore, baigusi universitetą.

PARDUODAMAS

puikiai išlaikytas ir įrengtas vištų ūkis Savininkai jį turi parduoti sveikatos sumetimais. Ūkis netoli miesto, 6 kambarių namas. Labai prieinama kaina.

Teirautis telef. TU 3-3158 arba rašant: Mrs. Leon Kashub, 41 Pershing Avenue, Trenton, N. Jersey.

Paukštytės kalėdų eglutės programoje Toronte, S. Dabkūnas nuotrauka

Jeigu esate tikras,

kad Jūsų giminė, bičiulis ar geras pažįstamas neskaito Dirvos, atsiųskite jo adresą. Mes dovanai siuntinėsim jam Dirvą dvi savaites susipažinti.

Jeigu esate tikras, kad užsąkęs Dirvą dar jos neskaitančiam kaimynui ar geram bičiuliui, padarysite maloniją jam staigmeną, užsakykite ją dabar, nes

iki š. m. SAUSIO 31 d. kaip dovana užsakoma Dirva kainuos Jums tik 10 dol. metams.

Norėdami užsakyti Dirvą supažindinti ar jos prenumeratą padovanoti 1964 metams, užpildykite žemiau esančią atkarpą ir iškirpę ją atsiųskite: Dirvai, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

DIRVA

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

Susipažinti ☐
Priedų čekis ☐

Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos mokiniai su mokytojais prie Jaunimo Centro. Ši šeštadienį, sausio 18 d. 6 v.v. Jaunimo Centre įvyks tradicinis mokyklos vakaras į kurį kviečiama atsilankyti Chicago ir apylinkės lietuvių visuomenė.

BOSTONO JŪRŲ SKAUTŲ VEIKLA

Mūsų jūrų skautai metų bėgyje pergyveno audringų, džiugių ir našių valandų. Jie sėmėsi ne vien jūrinių, bet dvasinių, tautinių ir fizinių lobių.

Bostone Nemuno Tunto vėliavos matomos visose didesnėse lietuvių šventėse ir minėjimuose. Patys surengia minėjimą pagerbti mūsų tautos globėjui šv. Kazimieriui. Nepasitenkina vien sueigomis. Sudaromas j. skautų orkestrėlis, kuriam vadovauja komp. J. Gaidelis. Neatsilikia sportininkai ir kiti. Leidžiamas laikraštėlis Banga.

Pajutus skautų Broliją neįstengiančią broliškai spręsti jūrų skautų-čių dabarties ir ateities siekimų, laikinai išstojama iš Skautų Brolijos, pasiliekiama vien tik Lietuvių Skautų Sąjunga.

Pavasariį Charles upės baidarių lenktynėse dalyvavo virš 200 kajakų ir baidarių. Prie Bostono dalyvavo Nemuno T. Naručio laivo laivininkas A. Manomaitis su savo turima baidare. Jis iškėlavo kartu su Žalgirio T. Vyčiu G. Griauzde ir savo klasėje laimėjo 3-čią vietą, t.y. 9 mylias sukurė per 69 min. ir 12 sek., tik 2 sek. po antros vietos ir 27 sek. po pirmos vietos. Rudenį tose pačiose lenktynėse nemuniečiai Augiras ir Rimas Manomaičiai vėl laimėjo 3-čią vietą.

Nemuno uosto atidarymo proga išmėginami keli naujai įsigyti burlaiviai ir jau j. skautai ne vien irklais, bet ir burėmis giliai jūreivišką patirtį.

Po įvykusių nesusipratimų dėl dalyvavimo skautų Jubiliejinėje stovykloje nuvyksta stovyklauti

prie Baltosios salos ežero, apie 10 mylių nuo jubil. stovyklos. Kad ir netikėtai užklupti, svetinieji p. Eitai savaitei suteikė prieglaudą.

Savaitės bėgyje j.s., vadovaujami j. pask. M. Manomaičio, įgijo įvairių skautiškų patyrimų, ypač nardymo ir buriavimo. Pusantros mylios trijų alkūnių regatą su 10 p. burlaiviu pirmą vietą laimė A. Utenis ir J. Kriaučiūnas - Kovas.

Rugpj. mėn. Nemuno Tuntininkas Dr. K. Čepas išvyksta profesoriatu į Tennessee. Jo vaiką perima P. Jančauskas.

Chicago j.s. Jul. Butkevičius ir Linas Jurcys, su 19 pėdų burlaiviu Ūdra, audringais didžiausiais ežerais, Hudsono upe ir Atlanto vand. pakraščiu per 9 sav. nuplaukė 2000 mylių ir rugpj. 26 d. pasiekė Bostoną. Šiuo drausiu žygiu jie išgarsino lietuvių vardą amerikiečių ir kanadiečių tarpe.

Rugsėjo mėn. nemuniečiai budžiai j.s. D. Jančauskas, G. Čepas, I. Vilėniškis, L. Ausiejus ir Vik. Adomavičius išvyksta į N.H. Adams Pd. dalyvauti Bostono ir apylinkės BSA suruošiose skautiškose varžybose, kuriose laimi pirmą vietą ir apdovanojami aukso ženkleliais.

Rugsėjo 28 atsisveikinamas mūsų visų didž. gerb. Bostono jūrų skautų Nemuno Tunto kapelionas kun. Jonas D. Žuromskis, kuris išvyksta klebonauti į Lowell Mass. Bendrose išleistuvėse įteikiamas Lietuviškas Kryžius su auksiniu įrašu: Mielam Kape-

TALENTŲ VAKARAS ELIZABETHE

Praėjusiais metais gruodžio 7 d. Elizabetho Skautams Remti Komitetas surengė skautų ir skautiškų talentų vakarą. Programą išpildė mūsų jaunieji menininkai. Tokio pobūdžio koncertas čia buvo pirmas bandymas, kurio tikslas buvo iškelti viešumon mūsų jaunimo meninius talentus ir kartu sudaryti progą viešam pasirodymui. Reikia pažymėti, kad tai buvo tikra meno šventė, nes prieš koncertą ir jam pasibaigus salėje buvo išstatyta ir gausi dailės paroda. Atsilankiusieji buvo maloniai nustebinti pamatę kiek daug talentingo jaunimo yra Elizabetho moksleivių tarpe. Atmintina ir tai, kad jte savo meninius pasireiškimus tobulina tik nuo mokyklos pamokų ruošimo atliekamu laiku. Todėl ypatinga pagarba priklauso tiems tėvams, kurie savo vaikus skatina ir padeda su daryti sąlygas puoselėti jų talentus. Savo tapybės darbais neabejotinai gabumais išsiskyrė Audronė Bartytė ir Audronė Jarmaitė. Parodoje buvo išstatyta virš 40 darbų ir juos atstovavo: Audronė Bartytė, dvi seserys Devanaitės, Audronė Jarmaitė, Neris Jarmas, Aušra Mamaitytė, Eglė Juškaitė, Virginija Baublytė, Rūta Strazdaite, Birutė Šimkutė ir Jūratė Veblaitytė.

Koncerto metu pasirodė deklamatoriai, šokėjai, pianistai ir viena pradedanti smuikininkė bei akordeonistė. Visi išpildytojai buvo suskirstyti pagal amžių. Pažangiųjų klasėje ypatingai stipriai pasirodė šie pianistai: Gintautas Kliučininkas, Neris Jarmas, Alicija Maleskytė ir Jūratė Veblaitytė. Šie pastarieji yra visi mūsų žinomos pianistės Julijos Rajauskaitės-Šušienės piano studijos mokiniai.

Koncertą išpildė: Rasutė Kliučininkaitė, Viktorija Vakaraitytė, Aušra Mamaitytė, Eglė Juškaitė, Regina Normantaitė, Vincė Juškaitė, Virginija ir Filomena Baublytės, Daiva Kliučininkaitė, Marilyn ir Emily Dapkutės, Aldona Meilutė, Rūta Veblaitytė, Alicija Maleskytė, Gintautas Kliučininkas, Neris Jarmas ir Jūratė Veblaitytė.

Nėra abejonės, kad šis jaunimas ne tik tėvams, bet ir svečiams paliko gerą įspūdį, nes įrodė, kad tik atkakliu darbu bei noru galima atsiekti gražių rezultatų ir tuo pačiu praturtinti savo estetinį akiratį bei meno sampratą.

Po koncerto Elizabetho lietuvių skautų kapelionas kun. Juozas Pragulbickas šiltais žodžiais pasidžiaugė mūsų jaunimo labai gražiom pastangom ir puikiais pasirodymais meno pasaulyje.

Šiam talentų vakarui surengti nuširdaus darbo įdėjo: Julius Veblaitis, Vincas Mamaitis, Kazys Jankūnas ir Zenas Baublys, kurie įteina į Elizabetho Skautams Remti Tėvų Komitetą.

(piv)

NEW HAVEN

DONELAIČIO VAKARAS

New Haveno Lietuvių Moterų Klubas rengia sausio 25 d. 7 v.v. šv. Kazimiero Parapijos salėje, 339 Greene St., New Haven, Conn. literatūros ir muzikos vakarą Kristijono Donelaičio 250 metų gimimo sukakčiai atžymėti.

Programoje dalyvauja: poetas ir kritikas Aleksis Ramnitis pasakys kalbą apie Kr. Donelaičio gyvenimą ir kūrybą; aktorai -- Vytautas Vailukas ir Asė Dauguvietytė skaitys ištraukas iš rašytojo poemos "Metal"; pianistė Julija Rajauskaitė išpildys Čiurlionio, Banaičio, Chopino ir Liszto kūrinius.

Dalis jų yra sukūrę statybos bendrovę, kuriai vadovauja inž. Česlovas Mickūnas. Ji yra vedęs pedagogo Juozo Krutulio dukrą Ireną ir gyvena Dorchestery.

* DR. VYTAUTAS ČEPAS per šventes buvo atvykęs į Bostoną pas savuosius. Ta proga pasidžiaugė savo anūke, N. Metus sutiko T-nės S-gos namuose. Čepai Kalėdų šventes praleido Chicago pas savo dukterį Viliją. Ta proga Dr. V. Čepas, kaip Jūrų Skautų Garbės Gynėjas, dalyvavo Jūrų Skautijos posėdyje.

Valentina ir Gintaras Čepai per šias Kalėdas susilaukė pirmagimio -- dukrelės.

ISKILMINGAI SUTIKTIN, METAI

ALT S-gos Bostono Skyrius ir šiais metais surengė tradicinį N. Metų sutikimą. Labai gražioje naujai dekoruotoje salėje prie atskirų stalukų svečiai pasitiko 1964 metus. Gražų progai pritaikyta kūrinių skaitė poetas Stasys Santvaras. Gi su Naujais Metais sveikino ALT S-gos skyriaus pirmininkas Ant. Matjoška. Apatinėje salėje prieš pokylį su gražia paskaita pasirodė Jašinskas.

* MUZ. IZIDORIUS VASILIŪNAS ir kun. Vincetas Laskavičius, abu smuikininkai, sausio mėn. 12 d. surengė koncertą. Jiems akompanavo Vytenis Vasilūnas.

NORWOOD, Mass.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės -- Vasario 16 d. minėjimo Norwoode Mass. komitetas sudarytas iš vietos ALT ir ALRK Federacijos, kurion įeina: pirm. Bronius Kovas, vicepirm. Vincas Kudirka, sekretoriai Petras Jaras ir Jonas Strašauskas, išdininkai Richard Vėta ir Andrius Venskus.

Minėjimas įvyks vasario mėn. 23 d. lietuvių salėje. Ta proga bus pagerbtas žuvęs JAV prezidentas John F. Kennedy. Programa stengiamasi pritaikyti su prantamesnė ir čia gimusiems jaunimui, tuo reikalu kviečiami vietos vyčiai.

Visi vietos ir apylinkės lietuvių prašomi tą dieną nerengti parengimų, o jungtis bendram darbui -- Lietuvos laisvinimui.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI rankraščiams paskutinė data 1964 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1964 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1964 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkursą skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS